

Βρυξέλλες, 16.12.2020  
COM(2020) 822 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ  
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ  
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ**

**Αντιμετώπιση των μη εξυπηρετούμενων δανείων μετά την πανδημία COVID-19**

# ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

## Αντιμετώπιση των μη εξυπηρετούμενων δανείων μετά την πανδημία COVID-19

### ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η πανδημία COVID-19 έχει οδηγήσει σε απότομη οικονομική επιβράδυνση στην ΕΕ και παγκοσμίως. Για την προστασία των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων από τις επιπτώσεις της, οι ρυθμιστικές και εποπτικές αρχές της ΕΕ έχουν λάβει μέτρα για τη στήριξη της άμεσης ικανότητας των τραπεζών να συνεχίσουν να χορηγούν δάνεια και να απορροφούν ζημιές που συνδέονται με την πανδημία. Ειδικότερα, η δέσμη τραπεζικών μέτρων της Επιτροπής για την COVID-19, η οποία περιλάμβανε ερμηνευτική ανακοίνωση σχετικά με το λογιστικό πλαίσιο και το πλαίσιο προληπτικής εποπτείας της Ένωσης («Στήριξη επιχειρήσεων και νοικοκυριών εν μέσω της COVID-19»)<sup>1</sup>, καθώς και οι στοχευμένες βραχυπρόθεσμες τροποποιήσεις<sup>2</sup> των κανόνων προληπτικής εποπτείας των τραπεζών της ΕΕ (κανονισμός για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις – ΚΚΑ)<sup>3</sup>, αποσκοπούσαν στο να διασφαλιστεί ότι οι τράπεζες ήταν σε θέση να συνεχίσουν να χορηγούν δάνεια σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις κατά τη διάρκεια της πιο οξείας φάσης της κρίσης. Οι τράπεζες αποτελούν στην πραγματικότητα μέρος της λύσης σήμερα, αντανακλώντας σε μεγάλο βαθμό την ισχυρή κεφαλαιακή τους θέση κατόπιν των σημαντικών μεταρρυθμίσεων που πραγματοποιήθηκαν μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση του 2008. Τα κράτη μέλη έχουν επίσης αναλάβει αποφασιστική δράση, με καθεστώτα στήριξης για την άμβλυνση των δυσχερειών ρευστότητας που πλήττουν τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις. Τα καθεστώτα αυτά περιλαμβάνουν κατά κανόνα καθεστώτα κρατικών εγγυήσεων και/ή παρατάσεις προθεσμίας πληρωμής («moratorium»). Τα μέτρα αυτά βοηθούν τους δανειολήπτες που αντιμετωπίζουν προσωρινά προβλήματα ρευστότητας και αποτρέπουν την αύξηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ). Στο πλαίσιο αυτό, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ) αποφάσισε πρόσφατα να επανενεργοποιήσει τις κατευθυντήριες γραμμές της σχετικά με τη νομοθετική και τη μη νομοθετική αναστολή αποπληρωμών<sup>4</sup>. Η Επιτροπή ενέκρινε επίσης προσωρινό πλαίσιο ώστε τα κράτη μέλη να μπορούν να κάνουν χρήση της πλήρους ευελιξίας που προβλέπουν οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, με στόχο τη στήριξη της οικονομίας στο πλαίσιο της έξαρσης της νόσου COVID-19.

<sup>1</sup> COM(2020) 169 final.

<sup>2</sup> Οι τροποποιήσεις τέθηκαν σε εφαρμογή στις 26 Ιουνίου 2020, εγκαίρως δηλαδή σε σχέση με τη χρηματοοικονομική αναφορά από τις τράπεζες για το δεύτερο τρίμηνο. Βλ. κανονισμό (ΕΕ) 2020/873 όσον αφορά ορισμένες προσαρμογές προς αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19 (ΕΕ L 204 της 26.6.2020, σ. 4-17).

<sup>3</sup> Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 575/2013 σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων (ΕΕ L 176 της 27.6.2013, σ. 1).

<sup>4</sup> Βλ. <https://eba.europa.eu/eba-reactivates-its-guidelines-legislative-and-non-legislative-moratoria>.

**Η χρηματοοικονομική ευρωστία του τραπεζικού τομέα της ΕΕ παραμένει ισχυρή μετά τον αρχικό οικονομικό και χρηματοπιστωτικό κλυδωνισμό που προξένησε η νόσος COVID-19, αλλά υφίστανται κίνδυνοι δυσμενέστερων εξελίξεων.** Το δεύτερο τρίμηνο του 2020, ο μέσος δείκτης κεφαλαίου κατηγορίας 1 για όλες τις τράπεζες της ΕΕ ανερχόταν σε 16,4 % και το μέσο ποσοστό ΜΕΔ σε 2,8 %. Ο δείκτης κάλυψης ρευστότητας για σημαντικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ανερχόταν στο ικανοποιητικό ποσοστό του 165,5 %. Ωστόσο, παρά τα εκτεταμένα μέτρα στήριξης σε επίπεδο ΕΕ και κρατών μελών, η πανδημία έχει πλήξει σοβαρά την οικονομία και όλα τα κράτη μέλη βρίσκονται πλέον σε ύφεση<sup>5</sup>. Οι τράπεζες είναι εκτεθειμένες σε εταιρείες και ιδιώτες που έχουν καταστεί οικονομικά πιο ευάλωτοι, ιδίως σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) των οποίων το εισόδημα και οι πηγές χρηματοδότησης είναι λιγότερο διαφοροποιημένα, και σε συγκεκριμένους κλάδους (π.χ. μεταφορές, τουρισμό και φιλοξενία). Ως εκ τούτου, είναι ζωτικής σημασίας να παρακολουθείται στενά η κατάσταση και οι πιθανοί κίνδυνοι για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, καθώς και να διασφαλιστεί ότι οι τράπεζες μπορούν να συνεχίσουν να διαδραματίζουν εποικοδομητικό ρόλο στην ανάκαμψη μετά την οικονομική ύφεση. Ενδέχεται να χρειαστούν περαιτέρω διαρθρωτικά μέτρα για την πρόληψη της συσσώρευσης ΜΕΔ στους ισολογισμούς των τραπεζών μεσοπρόθεσμα. Η Επιτροπή συνιστά στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, στις εποπτικές αρχές και στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής σε επίπεδο Ένωσης και κρατών μελών να αναλάβουν από κοινού αποφασιστική δράση προς βελτίωση της ετοιμότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος, στηρίζοντας έτσι τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και την οικονομική ανάκαμψη.

**Η αντιμετώπιση της νέας συσσώρευσης ΜΕΔ στους ισολογισμούς των τραπεζών το συντομότερο δυνατόν αποτελεί βασικό δίδαγμα από την τελευταία οικονομική κρίση.** Ως εκ τούτου, η Επιτροπή διοργάνωσε συζήτηση στρογγυλής τραπέζης με ενδιαφερόμενους φορείς του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα σχετικά με την αντιμετώπιση των ΜΕΔ στον απόηχο της πανδημίας COVID-19, τον Σεπτέμβριο του 2020, προκειμένου να συζητηθούν διάφορα στοιχεία που θα μπορούσαν να αποτελέσουν αποτελεσματική στρατηγική. Με βάση τις ανταλλαγές στην εν λόγω συζήτηση στρογγυλής τραπέζης, η Επιτροπή πιστεύει ότι μια αποτελεσματική στρατηγική θα πρέπει να επικεντρωθεί σε ένα μείγμα συμπληρωματικών δράσεων πολιτικής προκειμένου: i) να αναπτυχθούν περαιτέρω δευτερογενείς αγορές για επισφαλή περιουσιακά στοιχεία<sup>6</sup>, γεγονός που θα επέτρεπε στις τράπεζες να κρατήσουν τα ΜΕΔ εκτός των ισολογισμών τους, διασφαλίζοντας παράλληλα επαρκή προστασία για τους οφειλέτες· και ii) να μεταρρυθμιστούν τα πλαίσια αφερεγγυότητας και είσπραξης οφειλών, διασφαλίζοντας την κατάλληλη ισορροπία συμφερόντων μεταξύ πιστωτών και οφειλετών.

**Οι δευτερογενείς αγορές και τα πλαίσια αφερεγγυότητας επίσης αποτελούσαν ήδη σημαντικό μέρος του σχεδίου δράσης του Συμβουλίου, του 2017, για τα ΜΕΔ<sup>7</sup>.** Παρά τη σημαντική πρόοδο όσον αφορά την εφαρμογή, βασικά μέτρα, όπως είναι ιδίως η πρόταση της Επιτροπής για οδηγία για τους διαχειριστές πιστώσεων, τους αγοραστές πιστώσεων και

<sup>5</sup> Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «Φθινοπωρινές οικονομικές προβλέψεις 2020». Βλ.: [https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/ip\\_20\\_2021](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/ip_20_2021).

<sup>6</sup> Προς τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να ληφθούν μέτρα σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο, ανάλογα με την περίπτωση.

<sup>7</sup> Συμβούλιο ECOFIN «Σχέδιο δράσης για την αντιμετώπιση των μη εξυπηρετούμενων δανείων στην Ευρώπη», Ιούλιος 2017.

την ανάκτηση εξασφαλίσεων<sup>8</sup>, δεν έχουν ακόμη εγκριθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Επιπλέον, ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF) μπορεί να παράσχει ουσιαστική στήριξη στις μεταρρυθμίσεις για τη μείωση των ΜΕΔ, ιδίως για τη βελτίωση του πτωχευτικού, του δικαστικού και του διοικητικού πλαισίου που στηρίζουν την αποτελεσματική εξυγίανση των ΜΕΔ. Τέλος, οι τράπεζες θα πρέπει να ενθαρρυνθούν όσο το δυνατόν περισσότερο να εφαρμόσουν μια προορατική προσέγγιση για την έγκαιρη και εποικοδομητική συνεργασία με τους οφειλέτες τους. Η Επιτροπή θα στηρίζει περαιτέρω τα κράτη μέλη, με το Μέσο Τεχνικής Υποστήριξης<sup>9</sup>, όσον αφορά την κατάρτιση του εθνικού τους πλαισίου και την ενίσχυση της ικανότητας των εποπτικών αρχών τους να αντιμετωπίζουν τα αυξανόμενα επίπεδα ΜΕΔ.

**Με βάση το σχέδιο δράσης του Συμβουλίου, του 2017, απαιτούνται περαιτέρω στοχευμένα μέτρα για την αντιμετώπιση της πιθανής συσσώρευσης ΜΕΔ μεσοπρόθεσμα ως αποτέλεσμα της πανδημίας COVID-19.** Επομένως, στην παρούσα ανακοίνωση, η Επιτροπή προτείνει σειρά νέων μέτρων για την αντιμετώπιση των επικείμενων ροών ΜΕΔ.

**Δεδομένου ότι οι οικονομικές προοπτικές υπό συνθήκες COVID-19 εξακολουθούν να περιβάλλονται με έντονη αβεβαιότητα, είναι σημαντικό να γίνει απολογισμός της ευρύτερης δέσμης εργαλείων πολιτικής ώστε να υπάρχει ετοιμότητα για την αντιμετώπιση τυχόν δυσκολιών όσον αφορά μεμονωμένες τράπεζες.** Για τον σκοπό αυτό, η παρούσα ανακοίνωση, με βάση το σχέδιο στρατηγικής της Επιτροπής για τη σύσταση εταιρειών διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων (ΕΔΠΣ)<sup>10</sup>, παρέχει στα κράτη μέλη ένα πλαίσιο για την αντιμετώπιση των οικονομικών συνεπειών της νόσου COVID-19, όπου απαιτείται. Τούτο περιλαμβάνει τον τρόπο με τον οποίο η πιθανή χρήση προληπτικών μέτρων, σύμφωνα με τα πλαίσια της Ένωσης για την εξυγίανση των τραπεζών και τις κρατικές ενισχύσεις, μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της νόσου COVID-19 στην οικονομία, συμπληρώνοντας τα μέτρα δημοσιονομικής στήριξης που εφαρμόζουν, σε διαφορετικό βαθμό, τα κράτη μέλη ώστε να βοηθήσουν τις πληγείσες επιχειρήσεις.

**Κατά τον χειρισμό του ζητήματος των ΜΕΔ, είναι σημαντικό να διασφαλίζεται η δέουσα προστασία των καταναλωτών, ιδίως δε των ευάλωτων δανειοληπτών.** Μεταξύ των μέτρων που έχουν ήδη προταθεί, ιδίως όσον αφορά την αγορά για διαχειριστές πιστώσεων και αγοραστές πιστώσεων, η Επιτροπή πρότεινε να διατηρεί η μεταβίβαση δανείου σε άλλον επενδυτή την προστασία που είχαν συμφωνήσει οι επηρεαζόμενοι δανειολήπτες με την αρχική δανειοδότρια τράπεζα<sup>11</sup>. Η Επιτροπή εξέφρασε επίσης την ικανοποίησή της για τις «βέλτιστες πρακτικές» που συμφωνήθηκαν από τον

<sup>8</sup> COM(2018) 135 final - 2018/063 (COD).

<sup>9</sup> COM(2020) 409 final.

<sup>10</sup> SWD(2018) 72 final. Το έγγραφο αυτό αποτελούσε μέρος της δέσμης μέτρων της Επιτροπής για την υλοποίηση των στοιχείων του σχεδίου δράσης του Συμβουλίου του 2017 που εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιοτήτων της. Καταρτίστηκε από κοινού από την Επιτροπή, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ) και το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (ΕΣΕ). Αποσαφηνίζει τους βασικούς παράγοντες επιτυχίας και τον επιτρεπόμενο σχεδιασμό αυτών των ΕΔΠΣ με στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, σύμφωνα με το νομοθετικό πλαίσιο της ΕΕ, ιδίως δε την οδηγία για την ανάκαμψη και την εξυγίανση των τραπεζών και τον κανονισμό για τον Ενιαίο Μηχανισμό Εξυγίανσης, κείμενα που είναι πλήρως σε ισχύ και αποσκοπούν στον περιορισμό των κρατικών παρεμβάσεων, καθώς και με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις.

<sup>11</sup> Βλ. COM(2018) 135 final.

χρηματοπιστωτικό τομέα και τις οργανώσεις καταναλωτών και επιχειρήσεων, οι οποίες περιγράφουν τους τρόπους με τους οποίους οι διάφοροι συμμετέχοντες στην αγορά μπορούν να στηρίξουν τους πολίτες και τις επιχειρήσεις καθ' όλη τη διάρκεια της κρίσης<sup>12</sup>. Σε συνέχεια της συμφωνίας αυτής, η Επιτροπή προτίθεται να διοργανώσει νέα συνεδρίαση στρογγυλής τραπέζης, για να γίνει απολογισμός των μέτρων αρωγής που προσφέρθηκαν κατά τη διάρκεια του πρώτου κύματος της πανδημίας στα κράτη μέλη, καθώς και για να συζητηθεί ο βαθμός στον οποίο εφαρμόστηκαν στην πράξη οι βέλτιστες πρακτικές, και το κατά πόσον αποδείχθηκαν χρήσιμες στους καταναλωτές και στις επιχειρήσεις ώστε να αξιοποιήσουν τα εθνικά μέτρα αρωγής. Με τη λήψη τυχόν πρόσθετων μέτρων στο μέλλον, η Επιτροπή θα συνεχίσει να διατηρεί ένα δίκαιο, άρτιο και σταθερά εφαρμοζόμενο καθεστώς προστασίας των καταναλωτών.

**Για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική υλοποίηση της στρατηγικής που περιγράφεται στην παρούσα ανακοίνωση, η Επιτροπή θα συστήσει συμβουλευτική επιτροπή ΜΕΔ, αποτελούμενη από τους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς του κλάδου και τις σχετικές οργανώσεις καταναλωτών. Η επιτροπή αυτή θα υποστηρίζει την Επιτροπή κατά την υλοποίηση πολλών από τις προτεινόμενες δράσεις. Σκοπός της επιτροπής θα είναι να συμβουλεύει την Επιτροπή σχετικά με μελλοντικές προτάσεις.**

## **1. ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΑ ΜΗ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΑ ΔΑΝΕΙΑ**

**Μετά τη σταδιακή βελτίωση των τελευταίων ετών, παρατηρήθηκε κάποια αναστροφή της τάσης των ποσοστών ΜΕΔ στην ΕΕ, λόγω των επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19.** Λόγω κυρίως της μείωσης των δραστηριοτήτων αναδιάρθρωσης και των πωλήσεων ΜΕΔ, καθώς και των νέων αθετήσεων υποχρεώσεων, τα τελευταία στοιχεία δείχνουν ότι το ποσοστό ακαθάριστων μη εξυπηρετούμενων δανείων για **όλες τις τράπεζες της ΕΕ** σημείωσε μια πρώτη αύξηση, σε 2,9 %, το 1ο τρίμηνο του 2020, έναντι 2,6 % το 4ο τρίμηνο του 2019 (βλ. διάγραμμα 1). Διεκόπη έτσι η συνολική πτωτική τάση που είχε ξεκινήσει το 4ο τρίμηνο του 2014. Το δεύτερο τρίμηνο του 2020, το μέσο ποσοστό ΜΕΔ για όλες τις τράπεζες της ΕΕ ανερχόταν σε 2,8 %. Όσον αφορά τα **σημαντικά ιδρύματα**<sup>13</sup>, η κατάσταση είναι κάπως διαφορετική, καθώς το ποσοστό των μη εξυπηρετούμενων δανείων στην ΕΕ ανερχόταν σε 2,94 % το 2ο τρίμηνο του 2020, σημειώνοντας ελαφρά μείωση έναντι του 3,05 % το 1ο τρίμηνο του 2020 και του 3,22 % το 4ο τρίμηνο του 2019. Ο **δείκτης προβλέψεων**<sup>14</sup> βελτιώθηκε σημαντικά και ανήλθε σε 63,4 % το 2ο τρίμηνο του 2020, ήτοι αυξήθηκε κατά 1,6 εκατοστιαίες μονάδες σε τριμηνιαία βάση και κατά 4,5 εκατοστιαίες μονάδες σε ετήσια βάση. Το **απόλυτο ποσό των ΜΕΔ** (ακαθάριστη αξία) για όλες τις τράπεζες στην ΕΕ ανέρχεται σε 588 δις. EUR (2ο τρίμηνο του 2020), σε σύγκριση

<sup>12</sup> «Best practices in relation to relief measures offered to consumers and businesses in the context of the COVID-19 crisis» (Βέλτιστες πρακτικές σε σχέση με τα μέτρα αρωγής που προσφέρονται σε καταναλωτές και επιχειρήσεις στο πλαίσιο της κρίσης COVID-19)», 14 Ιουλίου 2020.

Βλ.: [https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/business\\_economy\\_euro/banking\\_and\\_finance/documents/200714-best-practices-mitigate-impact-pandemic\\_en.pdf](https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/200714-best-practices-mitigate-impact-pandemic_en.pdf).

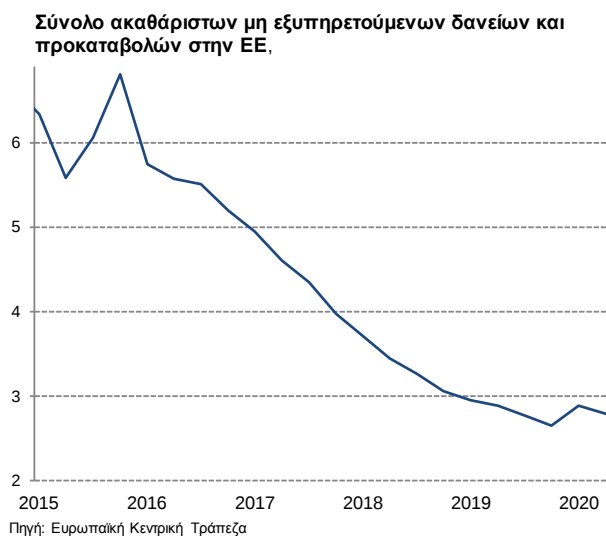
<sup>13</sup> Πιστωτικά ιδρύματα που τελούν υπό την άμεση εποπτεία της ΕΚΤ.

<sup>14</sup> Ο συγκεκριμένος δείκτης παρουσιάζει την έκταση των κεφαλαίων που τηρεί χωριστά μια τράπεζα για την κάλυψη των ζημιών από δάνεια. Πηγή: ΕΚΤ. Λόγω της έλλειψης δεδομένων σχετικά με τις προβλέψεις για δάνεια, ο δείκτης προβλέψεων για την ΕΕ υπολογίστηκε λαμβανομένων υπόψη των απομειώσεων και των ΜΕΔ για όλα τα χρεωστικά μέσα (δάνεια και χρεόγραφα).

με 585 δισ. EUR το 1ο τρίμηνο του 2020 και 646 δισ. EUR το 4ο τρίμηνο του 2019<sup>15</sup>. Ο πίνακας 1 δείχνει ότι η κατάσταση εξακολουθεί να διαφέρει σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών.

Τα περισσότερα κράτη μέλη σημείωσαν ενθαρρυντική πρόοδο τα τελευταία χρόνια, χάρη στον συνδυασμό της οικονομικής ανάπτυξης και της αποφασιστικής δράσης των τραπεζών, των εποπτικών αρχών και των φορέων χάραξης πολιτικής. Τούτο διευκόλυνε τη μείωση του όγκου των ΜΕΔ και των ποσοστών ΜΕΔ. Επιπλέον, η Επιτροπή συνέχισε να συνεργάζεται εποικοδομητικά με τα κράτη μέλη για την εξεύρεση ειδικών κατά περίπτωση λύσεων για τις τράπεζες στο πλαίσιο των κανόνων της Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις και την Τραπεζική Ένωση όσον αφορά τη διαχείριση κρίσεων.

#### Διάγραμμα 1: Ποσοστό ΜΕΔ στην ΕΕ



Ωστόσο, είναι σημαντικό να αναγνωριστεί ότι, τα τελευταία χρόνια, το αρκετά ισχυρό οικονομικό περιβάλλον συνέβαλε στην αντιμετώπιση των ΜΕΔ σε αρκετά κράτη μέλη. Τους τελευταίους μήνες, η μείωση του όγκου των ΜΕΔ επιβραδύνθηκε ή διεκόπη, ως αποτέλεσμα της πανδημίας και των συνοδευτικών μέτρων περιορισμού της κυκλοφορίας. Από τα διαθέσιμα στοιχεία ανάλυσης προκύπτουν ορισμένοι τομείς που προκαλούν ανησυχία όσον αφορά την ικανότητα αποπληρωμής, ιδίως για τις ΜΜΕ και ορισμένους συγκεκριμένους τομείς που πλήττονται ιδιαίτερα από την πανδημία<sup>16</sup>. Προς το παρόν, τα μέτρα που θεσπίστηκαν σε εθνικό επίπεδο ως απόκριση στην κρίση έχουν αποτρέψει τις εκτεταμένες αθετήσεις αποπληρωμής δανείων. Τούτο συνέβαλε στη συγκράτηση της αύξησης των ΜΕΔ. Ωστόσο, υπάρχει αβεβαιότητα ως προς τον τρόπο με τον οποίο η άρση των ληφθέντων μέτρων για τον περιορισμό της κρίσης θα επηρεάσει τους δανειολήπτες και τις τράπεζές τους. Επιπλέον, ενώ η σημαντική χρήση προγραμμάτων εταιρικής στήριξης έχει προστατεύσει τις τράπεζες από τις ζημιές λόγω της νόσου COVID-19 σε αρκετά κράτη μέλη, οι τράπεζες έχουν καταστεί η πρώτη γραμμή άμυνας στις χώρες

<sup>15</sup> Πηγή: ΕΚΤ.

<sup>16</sup> «The EU banking sector: First insights into the COVID-19 impacts» (Ο τραπεζικός τομέας της ΕΕ: Πρώτες πληροφορίες σχετικά με τον αντίκτυπο της νόσου COVID-19), EBA thematic note EBA/REP/2020/17, <https://eba.europa.eu/covid-19-placing-unprecedented-challenges-eu-banks>.

εκείνες που δεν εφάρμοσαν τέτοια προγράμματα (ή εφάρμοσαν μόνο μικρότερης εμβέλειας προγράμματα).

**Πίνακας 1: ΜΕΔ και προβλέψεις ανά κράτος μέλος<sup>17</sup>**

|                        | Ακαθάριστα ΜΕΔ και προκαταβολές (% συνολικών ακαθάριστων δανείων και προκαταβολών) |            | ΜΕΔ του ιδιωτικού τομέα* (% δανείων του ιδιωτικού τομέα) |           | Σύνολο προβλέψεων για ζημίες (δάνεια)** (% συνόλου επισφαλών και μη εξυπηρετούμενων) |             |
|------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|------------|----------------------------------------------------------|-----------|--------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
|                        | 2020τρίμ2                                                                          | 2019τρίμ2  | 2020τρίμ2                                                | 2019τρίμ2 | 2020τρίμ2                                                                            | 2019τρίμ2   |
| Αυστρία                | 2,0                                                                                | 2,3        | 2,8                                                      | 3,1       | 76,5                                                                                 | 69,6        |
| Βέλγιο                 | 2,1                                                                                | 2,0        | 2,8                                                      | 2,7       | 58,4                                                                                 | 53,7        |
| Βουλγαρία              | 6,7                                                                                | 6,9        | 10,0                                                     | 10,5      | 60,6                                                                                 | 61,2        |
| Κροατία                | 5,3                                                                                | 6,9        | 8,3                                                      | 10,3      | 86,7                                                                                 | 74,2        |
| Κύπρος                 | 14,5                                                                               | 19,5       | 23,3                                                     | 33,5      | 55,4                                                                                 | 53,2        |
| Τσεχική Δημοκρατία     | 1,6                                                                                | 1,8        | 3,0                                                      | 3,4       | 82,2                                                                                 | 69,0        |
| Δανία                  | 2,0                                                                                | 1,9        | 2,4                                                      | 2,2       | 45,4                                                                                 | 42,1        |
| Εσθονία                | 2,1                                                                                | 1,8        | 2,1                                                      | 2,3       | 55,7                                                                                 | 42,4        |
| Φινλανδία              | 1,5                                                                                | 1,4        | -                                                        | -         | 42,6                                                                                 | 34,0        |
| Γαλλία                 | 2,3                                                                                | 2,6        | 3,4                                                      | 3,6       | 66,2                                                                                 | 64,8        |
| Γερμανία               | 1,2                                                                                | 1,3        | 2,0                                                      | 2,0       | 89,0                                                                                 | 85,3        |
| Ελλάδα                 | 30,9                                                                               | 39,6       | 37,0                                                     | 43,8      | 47,8                                                                                 | 49,7        |
| Ουγγαρία               | 4,0                                                                                | 5,0        | 5,6                                                      | 6,5       | -                                                                                    | 84,1        |
| Ιρλανδία               | 3,5                                                                                | 4,2        | 6,0                                                      | 6,8       | 54,9                                                                                 | 37,0        |
| Ιταλία                 | 6,3                                                                                | 8,1        | 8,2                                                      | 10,6      | 59,8                                                                                 | 58,5        |
| Λετονία                | 5,3                                                                                | 5,4        | 5,6                                                      | 7,5       | 41,0                                                                                 | 38,8        |
| Λιθουανία              | 2,7                                                                                | 2,2        | 2,8                                                      | 3,0       | 47,3                                                                                 | 36,4        |
| Λουξεμβούργο           | 0,6                                                                                | 0,7        | 1,8                                                      | 2,0       | 55,8                                                                                 | 52,0        |
| Μάλτα                  | 3,4                                                                                | 3,1        | -                                                        | -         | 50,5                                                                                 | 49,3        |
| Κάτω Χώρες             | 1,9                                                                                | 1,8        | 2,8                                                      | 2,4       | 40,1                                                                                 | 31,6        |
| Πολωνία                | 6,2                                                                                | 6,2        | 6,7                                                      | 6,7       | 74,0                                                                                 | 70,4        |
| Πορτογαλία             | 5,5                                                                                | 8,3        | 6,6                                                      | 9,2       | 66,4                                                                                 | 59,2        |
| Ρουμανία               | 4,4                                                                                | 4,8        | 5,9                                                      | 6,5       | 93,0                                                                                 | 83,6        |
| Σλοβακία               | 2,9                                                                                | 3,1        | 3,2                                                      | 3,4       | 92,9                                                                                 | 89,0        |
| Σλοβενία               | 3,2                                                                                | 4,5        | 4,5                                                      | 5,9       | 80,1                                                                                 | 74,6        |
| Ισπανία                | 2,9                                                                                | 3,4        | 4,0                                                      | 4,4       | 69,4                                                                                 | 63,8        |
| Σουηδία                | 1,0                                                                                | 1,1        | 1,3                                                      | -         | 32,2                                                                                 | -           |
| <b>Ευρωπαϊκή Ένωση</b> | <b>2,8</b>                                                                         | <b>2,9</b> | <b>-</b>                                                 | <b>-</b>  | <b>63,4</b>                                                                          | <b>58,9</b> |

Πηγή: ΕΚΤ. Υπολογισμοί της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

**Τώρα που το οικονομικό περιβάλλον έχει υποστεί απότομη επιβράδυνση, θα είναι ζωτικής σημασίας για τα κράτη μέλη να αναλάβουν περαιτέρω αποφασιστική δράση πολιτικής, ανάλογα με τις ανάγκες, και να αντιμετωπίσουν τα ζητήματα που αφορούν τα εθνικά πλαίσια αφερεγγυότητας, ούτως ώστε οι τράπεζες να είναι σε θέση να διαχειριστούν την επικείμενη ροή νέων ΜΕΔ. Αυτό θα επιτρέψει την όσο το δυνατόν αποφασιστικότερη αντιμετώπιση των ΜΕΔ, με αποτέλεσμα να αποτραπεί η εκ νέου συσσώρευση ΜΕΔ στους ισολογισμούς των τραπεζών. Στο πλαίσιο αυτό, η ορθή αναγνώριση και διαχείριση των ΜΕΔ από τις τράπεζες θα εξακολουθήσει να είναι**

<sup>17</sup> Σημειώσεις: Τα στοιχεία αντιστοιχούν σε εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα και θυγατρικές και υποκαταστήματα υπό έλεγχο από την αλλοδαπή.

\* Δεν υπάρχουν στοιχεία ανά τομέα για την ΕΕ, τη Φινλανδία, τη Μάλτα (δηλ. για το 2ο τρίμηνο 2019 και το 2ο τρίμηνο 2020) και τη Σουηδία (δηλ. για το 2ο τρίμηνο 2019). Τα στοιχεία ανά τομέα (δηλ. συνολικό άνοιγμα σε νοικοκυριά και μη χρηματοδοτικές εταιρείες) για τη Βουλγαρία, τη Γερμανία και την Ουγγαρία είναι διαθέσιμα μόνο στη λογιστική αξία.

\*\* Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για τις προβλέψεις δανείων για τη Σουηδία (δηλ. για το 2ο τρίμηνο 2019) και για τη Βουλγαρία, τη Γερμανία, την Ουγγαρία και την ΕΕ. Στις δεύτερες αυτές περιπτώσεις, τα στοιχεία βασίζονται στις απομειώσεις για όλα τα χρεωστικά μέσα (δηλ. δάνεια και χρεόγραφα). Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για την Ουγγαρία (δηλ. για το 2ο τρίμηνο 2020).

σημαντική<sup>18</sup>. Όσο συντομότερα εντοπίζουν οι τράπεζες δυνητικά ΜΕΔ και προβαίνουν στη σύσταση σχετικών προβλέψεων, τόσο ταχύτερη και ομαλότερη θα είναι η διαδικασία εξυγίανσης και εκποίησης των ΜΕΔ, ενώ θα αποτρέπεται η διαιώνιση των επιζήμιων επιπτώσεων. Οι τράπεζες θα πρέπει επίσης να ενθαρρύνονται να εντοπίζουν εγκαίρως τις δυσχέρειες των οφειλετών τους και να συνεργάζονται προορατικά με τους οφειλέτες τους ώστε να προβαίνουν σε έγκαιρη και κατάλληλη αναδιάρθρωση, όταν χρειάζεται. Όσον αφορά ιδίως τις επιχειρήσεις, θα πρέπει να αναμένεται από τις τράπεζες να αναπτύξουν την ικανότητα να αξιολογούν ταχέως τις αλλαγές στις ικανότητες εξυπηρέτησης του χρέους τους και να κάνουν διάκριση μεταξύ των αναγκών ρευστότητας και φερεγγυότητας.

## **2. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΩΝ ΑΓΟΡΩΝ ΓΙΑ ΕΠΙΣΦΑΛΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ**

**Μια δευτερογενής αγορά επισφαλών περιουσιακών στοιχείων που διέπεται από βάθος και ρευστότητα θα παρείχε στις τράπεζες τη δυνατότητα να μειώσουν τα ΜΕΔ τους πωλώνοντας τα σε τρίτους επενδυτές.** Αυτό θα βοηθούσε τις τράπεζες να επικεντρωθούν στις βασικές δραστηριότητές τους, απελευθερώνοντας χώρο στους ισολογισμούς των τραπεζών για νέα δάνεια, ώστε να μπορέσουν να χρηματοδοτήσουν την οικονομική ανάκαμψη. Θα πρέπει να ενθαρρυνθεί η ευκολότερη είσοδος και συμμετοχή στην αγορά, ιδίως για τους μικρότερους πωλητές και αγοραστές οι οποίοι μπορεί να είναι ζωτικής σημασίας για την εξυγίανση των ΜΕΔ σε τοπικό επίπεδο.

**Ένα σημαντικό βήμα είναι η ταχεία επίτευξη συμφωνίας επί της προτάσεως της Επιτροπής για οδηγία για τους διαχειριστές πιστώσεων, τους αγοραστές πιστώσεων και την ανάκτηση εξασφαλίσεων, η οποία εγκρίθηκε τον Μάρτιο του 2018<sup>19</sup>.** Η πρόταση αυτή στοχεύει στο άνοιγμα των αγορών, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι η προστασία των οφειλετών σε ολόκληρη την ενιαία αγορά δεν αποδυναμώνεται, σε περίπτωση πώλησης του δανείου, σε σχέση με την προστασία που προσέφερε η αρχική δανειοδότη τράπεζα. Η πρόταση θα διασφαλίσει την τήρηση των υποχρεώσεων προστασίας των καταναλωτών, ανεξάρτητα από τον τρόπο εξυγίανσης των ΜΕΔ. Το Συμβούλιο κατέληξε σε διαπραγματευτική εντολή σχετικά με την πρόταση, αλλά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν είναι ακόμη έτοιμο να αρχίσει διοργανικές διαπραγματεύσεις.

**Για να αποτραπεί η εκ νέου συσσώρευση ΜΕΔ στους ισολογισμούς των τραπεζών για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, η Επιτροπή πρότεινε επίσης στοχευμένες βελτιώσεις στο πλαίσιο τιτλοποίησης για τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (ΜΕΑ<sup>20</sup>) των τραπεζών.<sup>21</sup>** Η Επιτροπή εκφράζει την ικανοποίησή της για τη συμφωνία στην οποία κατέληξαν οι συννομοθέτες τον Δεκέμβριο του 2020. Οι βελτιώσεις αυτές θα παράσχουν ζωτικής σημασίας στήριξη για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κρίσης COVID-19. Η άρση των υφιστάμενων κανονιστικών εμποδίων και η τροποποίηση του πλαισίου

<sup>18</sup> Βλ. «Guidelines on management of non-performing and forborne exposures» (Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη διαχείριση μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων και ανοιγμάτων με ρύθμιση) της EAT, EBA/GL/2018/06.

<sup>19</sup> COM(2018) 0135 final – 2018/063 (COD).

<sup>20</sup> Τα ΜΕΔ αποτελούν μέρος του ευρύτερου συνόλου ΜΕΑ. Για παράδειγμα, πέραν των δανείων, τα εν λόγω ανοίγματα θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν και άλλα χρεωστικά μέσα, π.χ. χρεόγραφο, προκαταβολή και κατάθεση όψεως.

<sup>21</sup> COM(2020) 282 final και COM(2020) 283 final.

τιτλοποίησης ώστε να ληφθούν υπόψη τα ειδικά χαρακτηριστικά των τιτλοποιήσεων ΜΕΑ, ενώ θα διατηρούνται παράλληλα υψηλά πρότυπα προληπτικής εποπτείας, θα καταστήσουν δυνατή την ευρύτερη χρήση του εργαλείου αυτού από τις τράπεζες για την απομάκρυνση των ΜΕΑ από τους ισολογισμούς τους.

## **2.1. Βελτίωση της ποιότητας και της συγκρισιμότητας των δεδομένων**

**Η περαιτέρω βελτίωση της ποιότητας και της συγκρισιμότητας των δεδομένων για τα ΜΕΑ θα αποτελέσει βασική δράση για την επέκταση των δευτερογενών αγορών για τα εν λόγω ΜΕΑ.** Τα υποδείγματα δεδομένων που ανέπτυξε η ΕΑΤ το 2017 συνιστούν ικανοποιητικό σημείο εκκίνησης για ένα κοινό σύνολο δεδομένων για τις συναλλαγές ΜΕΔ στην ΕΕ, καθώς διευκολύνουν την οικονομική δέουσα επιμέλεια και την αποτίμηση των συναλλαγών ΜΕΔ. Τα υποδείγματα αυτά αποσκοπούν στη μείωση των ασυμμετριών πληροφόρησης στις αγορές ΜΕΔ της ΕΕ και θα μπορούσαν να αποτελέσουν σημείο εκκίνησης για ένα κοινό πρότυπο δεδομένων για τις συναλλαγές, επιτρέποντας τη σύγκριση των ΜΕΔ, μεταξύ άλλων και μεταξύ διαφορετικών δικαιοδοσιών.

**Ωστόσο, τα εν λόγω υποδείγματα δεν χρησιμοποιούνται ακόμη ευρέως από τους συμμετέχοντες στην αγορά λόγω του προαιρετικού χαρακτήρα και της πολυπλοκότητάς τους,** γεγονός που καθιστά επιτακτική ανάγκη το να διερευνηθούν τρόποι επέκτασης της χρήσης τους. **Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα επιδιώξει να αναθέσει, στις αρχές του 2021, στην ΕΑΤ να επανεξετάσει τα υποδείγματα βάσει διαβούλευσης με τους συμμετέχοντες στην αγορά, τόσο από την πλευρά του αγοραστή όσο και από την πλευρά του πωλητή, η οποία προβλέπεται να πραγματοποιηθεί εντός του 2021.** Η επανεξέταση θα πρέπει να επιδιώκει την καλύτερη διάκριση μεταξύ κρίσιμων και μη κρίσιμων δεδομένων, με βάση την πρακτική εμπειρία από προηγούμενες συναλλαγές ΜΕΔ, και να συνεκτιμά τις ανάγκες των αγοραστών, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τα υφιστάμενα δεδομένα και το κόστος επεξεργασίας δεδομένων για τους πωλητές. Αυτό επισημάνθηκε σαφώς στις συζητήσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη κατά τη συζήτηση στρογγυλής τραπέζης της Επιτροπής για τα ΜΕΔ τον Σεπτέμβριο του 2020. Το συνολικό χρονοδιάγραμμα της εν λόγω πρωτοβουλίας θα εξαρτηθεί από την έγκριση της προτεινόμενης οδηγίας για τους διαχειριστές πιστώσεων και τους αγοραστές πιστώσεων, η οποία θα επιτρέψει τη μετατροπή του αναθεωρημένου, αναλογικότερου και απλούστερου υποδείγματος δεδομένων της ΕΑΤ σε εκτελεστικά τεχνικά πρότυπα.

**Για να επεκταθεί η χρήση του υποδείγματος από τους συμμετέχοντες στην αγορά και, μέσω αυτού, να βελτιωθεί η συγκρισιμότητα και η ποιότητα των δεδομένων, το υπόδειγμα θα μπορούσε να καταστεί υποχρεωτικό, αρχικά μόνο για νέα ΜΕΑ,** δηλ. για δάνεια που καθίστανται μη εξυπηρετούμενα μετά από συγκεκριμένη ημερομηνία. Το πρότυπο δεδομένων θα είναι υποχρεωτικό, αλλά θα μπορούσε να υπάρχει κάποια ευελιξία στα πεδία δεδομένων που πρέπει να συμπληρώνονται. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΑΤ θα πρέπει να παράσχει κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις πληροφορίες που θεωρούνται κρίσιμης σημασίας, κατόπιν διαβουλεύσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Επιπλέον, οι τράπεζες δεν θα πρέπει να υφίστανται κυρώσεις εάν δεν διαθέτουν μη ουσιώδη δεδομένα. Συμπερασματικά, η δευτερογενής αγορά για τα ΜΕΔ θα μπορούσε να υποστηριχθεί καλύτερα με την υποχρεωτική χρήση του υποδείγματος, αλλά θα πρέπει να προσφέρεται στους παρόχους δεδομένων η δυνατότητα να μη δηλώνουν δεδομένα εφόσον χρειάζεται και εφόσον πρόκειται για συγκεκριμένα μη ουσιώδη πεδία δεδομένων.

## 2.2. Υποδομές δεδομένων

Για να αυξηθεί η διαφάνεια της αγοράς σε βαθμό λεπτομερειών, η Επιτροπή θεωρεί ότι θα ήταν σκόπιμο να δημιουργηθεί κεντρικός κόμβος δεδομένων σε επίπεδο ΕΕ. Ένας τέτοιος κόμβος θα λειτουργεί ως αποθετήριο δεδομένων που θα στηρίζει την αγορά των ΜΕΔ. Θα διαχειρίζεται μια ολοκληρωμένη ηλεκτρονική βάση δεδομένων (που θα επικαιροποιείται τακτικά), θα αξιολογεί τις πληροφορίες και θα παρέχει πρόσβαση σε συμμετέχοντες στην αγορά, ιδίως πωλητές πιστώσεων, αγοραστές πιστώσεων, διαχειριστές πιστώσεων, πωλητές ΜΕΔ και ιδιωτικές πλατφόρμες ΜΕΔ. Ο κόμβος θα προσφέρει πλατφόρμα συνεργασίας και συντονισμού με πανευρωπαϊκή εμβέλεια<sup>22</sup>. Ο κόμβος θα μπορούσε να συμβάλει στην καθιέρωση κοινού προτύπου δεδομένων (αυξάνοντας τη χρήση του υποδείγματος δεδομένων της EAT ως προτύπου για τη διενέργεια συναλλαγών ΜΕΔ), να προσφέρει ελέγχους ποιότητας δεδομένων και αυτοματοποιημένη επικύρωση, και να βοηθά τους πωλητές στην προετοιμασία των δεδομένων τους για την υποβολή αναφορών.

**Βάσει δημόσιας διαβούλευσης, η οποία θα προγραμματιστεί για το πρώτο εξάμηνο του 2021, η Επιτροπή θα διερευνήσει διάφορες εναλλακτικές λύσεις για τη δημιουργία ενός κόμβου δεδομένων σε ευρωπαϊκό επίπεδο και θα προσδιορίσει τις πλέον ενδεδειγμένες ενέργειες. Για παράδειγμα, μία επιλογή θα ήταν η δημιουργία του κόμβου δεδομένων με επέκταση του πεδίου αρμοδιοτήτων της υφιστάμενης ευρωπαϊκής αποθήκης δεδομένων (ED)<sup>23</sup>.**

Ο κόμβος δεδομένων σε ευρωπαϊκό επίπεδο θα συλλέγει και θα αποθηκεύει ανωνυμοποιημένα δεδομένα σχετικά με τις συναλλαγές ΜΕΔ που θα έχουν πραγματοποιηθεί και θα παρέχει στους συμμετέχοντες στην αγορά τα εν λόγω λεπτομερή μετασυναλλακτικά δεδομένα και τις τιμές πώλησης<sup>24</sup>. Έτσι οι συμμετέχοντες στην αγορά θα είναι σε θέση να συγκρίνουν τις συναλλαγές και να αποκτούν γνώση σχετικά με τη διαμόρφωση των πραγματικών τιμών των περιουσιακών στοιχείων και τη ρευστότητα της αγοράς σε συστηματική βάση. Ο κόμβος δεδομένων θα μπορούσε επίσης να παρέχει πληροφορίες σχετικά με τους επενδυτές, τις προτιμήσεις και τα προφίλ τους, καθώς και γενικές πληροφορίες σχετικά με τις δικαστικές διαδικασίες.

**Πέραν των πληροφοριών σχετικά με τις ίδιες τις συναλλαγές, οι μετασυναλλακτικές πληροφορίες που παρέχονται από αγοραστές ΜΕΔ σχετικά με την ταμειακή ροή μετά τη ρύθμιση για τα περιουσιακά στοιχεία που έχουν αγοράσει θα μπορούσαν να παράσχουν σημαντικές πληροφορίες όσον αφορά την αγορά των ΜΕΔ<sup>25</sup>. Τα δεδομένα**

<sup>22</sup> Θα εξασφαλιστεί ότι η εν λόγω συνεργασία/συντονισμός συμμορφώνεται με τους αντιμονοπωλιακούς κανόνες της ΕΕ, ιδίως όσον αφορά τις ανταλλαγές εμπιστευτικών πληροφοριών.

<sup>23</sup> Η European Data Warehouse (ED) αποτελεί μέρος της πρωτοβουλίας της ΕΚΤ σχετικά με τα δεδομένα ανά δάνειο όσον αφορά τιτλοποιημένες απαιτήσεις (ABS). Συνιστά κεντρικό αρχείο καταγραφής τιτλοποιήσεων για τη συλλογή, την επικύρωση και τη διανομή λεπτομερών, τυποποιημένων και ειδικών ανά κατηγορία περιουσιακών στοιχείων δεδομένων ανά δάνειο όσον αφορά τιτλοποιημένες απαιτήσεις και ιδιωτικά ολόκληρα χαρτοφυλάκια δανείων στην Ευρώπη. Αποθηκεύει στοιχεία ανά δάνειο και αντίστοιχη τεκμηρίωση για επενδυτές και άλλους συμμετέχοντες στην αγορά. Έχει αυστηρή στοχευμένη εντολή και δεν επιτρέπεται να ανταγωνίζεται τα ενδιαφερόμενα μέρη, κυρίως τις ευρωπαϊκές τράπεζες.

<sup>24</sup> Σε μεταγενέστερο στάδιο, θα μπορούσε να διερευνηθεί υπό ποιες συνθήκες οι τράπεζες (και άλλοι ιδιοκτήτες δεδομένων) θα αντάλλαζαν χωρίς ενδοιασμούς προσυναλλακτικές πληροφορίες σχετικά με τα ΜΕΔ.

<sup>25</sup> Τα δεδομένα υπό εξέλιξη ρυθμίσεων θα μπορούσαν να ανταλλάσσονται με τη μορφή του υποδείγματος δεδομένων ΜΕΔ της EAT ή του υποδείγματος τιτλοποίησης ΜΕΔ της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών. Τα χαρτοφυλάκια αυτά θα μπορούσαν να αποτελούν αντικείμενο αναφοράς με τον ίδιο τρόπο όπως και

σχετικά με τις επιδόσεις είναι βασικές πληροφορίες τις οποίες επί του παρόντος οι επενδυτές δεν έχουν στη διάθεσή τους δημόσια στην αγορά. Ειδικότερα, οι πληροφορίες σχετικά με τις ταμειακές ροές ανάκτησης και εξόδων θα στηρίξουν τη διαδικασία λήψης αποφάσεων των επενδυτών που ενδιαφέρονται για παρόμοια περιουσιακά στοιχεία και θα τους βοηθήσουν να προσδιορίσουν τις τιμές που είναι πρόθυμοι να καταβάλουν, συμβάλλοντας έτσι στη μείωση της αβεβαιότητας. Το κίνητρο για τους αγοραστές ΜΕΔ να υποβάλουν εκ των υστέρων τις πληροφορίες αυτές θα ήταν κυρίως η προοπτική να αποκτήσουν πρόσβαση στην άλλη πλευρά, αποκτώντας πληροφορίες σχετικά με τις επιδόσεις από τη ρύθμιση συγκρίσιμων περιουσιακών στοιχείων. Τούτο θα παρείχε ένα σημείο αναφοράς και θα βελτίωνε τις εκτιμήσεις τους σχετικά με τις δίκαιες τιμές/προσφορές σε μελλοντικές συναλλαγές.

**Η επίτευξη μεγαλύτερης διαφάνειας με αυτόν τον τρόπο θα ήταν καίριας σημασίας για τη στήριξη της διαμόρφωσης των τιμών και, ως εκ τούτου, για τη μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα των αγορών.** Τούτο θα συνέβαλλε στη γεφύρωση της συχνά υψηλής διαφοράς μεταξύ προσφοράς και ζήτησης, η οποία εξακολουθεί να αποτελεί σημαντικό εμπόδιο, που παρεμποδίζει την πραγματοποίηση πολλών συναλλαγών. Οι τράπεζες, οι διαχειριστές πιστώσεων, οι ΕΔΠΣ και οι δυνητικοί αγοραστές πιστώσεων θα ανταλλάσσουν πληροφορίες με τον κόμβο δεδομένων σχετικά με τις συναλλαγές και τις μετασυναλλακτικές επιδόσεις των περιουσιακών στοιχείων. Σε αντάλλαγμα, οι εν λόγω πάροχοι δεδομένων θα αποκτήσουν πρόσβαση στη δεξαμενή ανωνυμοποιημένων δεδομένων και στις υπηρεσίες ανάλυσης τις οποίες προσφέρει ο κόμβος δεδομένων. Αυτό είναι σημαντικό, καθώς τα ενδιαφερόμενα μέρη τείνουν να παρέχουν/ανταλλάσσουν δεδομένα, ώστε να αποκτούν πρόσβαση στην άλλη πλευρά. Εάν αυτά τα μετασυναλλακτικά δεδομένα μπορούσαν να ενοποιηθούν σε μια ενιαία τοποθεσία, θα περιοριζόταν το πρόβλημα για τη δευτερογενή αγορά. Τα λεπτομερή στοιχεία σχετικά με τα ποσοστά ανάκτησης και το χρονοδιάγραμμα ρύθμισης ανά κατηγορία περιουσιακών στοιχείων και ανάλογα με τη νομική διαδικασία και τη δικαιοδοσία θα βοηθούσαν σίγουρα τους επενδυτές να διευρύνουν τις δραστηριότητές τους σε ολόκληρη την ΕΕ. Οι υφιστάμενες πρωτοβουλίες για τη συνένωση δεδομένων καταδεικνύουν σαφώς την ανάγκη για πρόσθετα δεδομένα ρύθμισης. Ως εκ τούτου, ο κόμβος δεδομένων θα μπορούσε να αποτελέσει βασική χρησιμότητα της αγοράς από την άποψη αυτή, παρέχοντας αυξημένη διαφάνεια και πληροφορίες για τη δευτερογενή αγορά σχετικά με τα ΜΕΔ. Η πρωτοβουλία αυτή θα πρέπει να συμμορφώνεται με τον γενικό κανονισμό της ΕΕ για την προστασία δεδομένων (ΓΚΠΔ) και θα πρέπει να διασφαλίζει ότι οι πληροφορίες που παρέχονται σε τρίτους θα χρησιμοποιούνται μόνο για την προώθηση της δευτερογενούς αγοράς ΜΕΔ και όχι για τη συλλογή δεδομένων σχετικά με τους ισολογισμούς των τραπεζών για άλλους σκοπούς (π.χ. διαδικασίες συγχωνεύσεων και εξαγορών)<sup>26</sup>.

### **2.3. Μόχλευση υφιστάμενων πηγών δεδομένων**

**Οι συμμετέχοντες στην αγορά μπορούν να είναι πιο ενεργοί και αποτελεσματικοί εάν τους παρέχονται περισσότερα και καλύτερα δεδομένα.** Τα ανωνυμοποιημένα δεδομένα,

---

τα χαρτοφυλάκια τιτλοποιήσεων, κάτι που θα απαιτούσε πολύ περιορισμένη προσαρμογή της υφιστάμενης υποδομής δεδομένων.

<sup>26</sup> Τα δεδομένα θα πρέπει επίσης να ανωνυμοποιούνται κατά την έννοια του γενικού κανονισμού για την προστασία δεδομένων (ΓΚΠΔ). Στην αιτιολογική σκέψη 26 του ΓΚΠΔ διευκρινίζεται τότε τα δεδομένα μπορούν να θεωρηθούν ανώνυμα.

εάν είναι αρκετά λεπτομερή, μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την εξαγωγή χρήσιμων συγκεντρωτικών στοιχείων, επιπλέον των συγκεντρωτικών πληροφοριών που έχουν ήδη παρασχεθεί βάσει των δημοσιοποιήσεων του πυλώνα 3<sup>27</sup> από τις τράπεζες, με βάση τα πρότυπα που έχει αναπτύξει η EAT. Προκειμένου να βελτιστοποιηθούν οι πόροι, η υποβολή αναφορών θα είχε νόημα να ενσωματωθεί στο υφιστάμενο μοντέλο σημείων δεδομένων της EAT και να σχεδιαστεί σε στενή συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές.

**Ορισμένες πηγές δεδομένων υφίστανται ήδη και θα μπορούσαν να αποτελέσουν τη βάση για τακτικές αναφορές σχετικά με συγκεντρωτικές πληροφορίες που θα διατίθενται στους συμμετέχοντες στη δευτερογενή αγορά.** Οι οντότητες που συλλέγουν και αποθηκεύουν τις πληροφορίες θα φροντίζουν για την υποβολή αναφορών, και με τον τρόπο αυτό θα αποφεύγεται ο πρόσθετος φόρτος υποβολής αναφορών, π.χ. για τις τράπεζες. Η Επιτροπή θα διερευνήσει στις αρχές του 2021, από κοινού με τα ενδιαφερόμενα μέρη, τον τρόπο με τον οποίο αυτά τα υφιστάμενα σύνολα δεδομένων θα μπορούσαν να κινητοποιηθούν και να διατεθούν στους συμμετέχοντες στην αγορά σε κατάλληλα συγκεντρωτικές μορφές, ώστε να διασφαλίζεται η εμπιστευτικότητα για τις τράπεζες και τους δανειολήπτες. Τούτο θα συνιστούσε άμεσο κέρδος με χαμηλό κόστος. Εάν γίνει δε σε κατάλληλο βαθμό λεπτομέρειας, θα μπορούσε να βελτιώσει τις πληροφορίες που διατίθενται στους νέους επενδυτές, αλλά και την ικανότητα των επενδυτών να συμμετέχουν σε χώρες εκτός της βασικής εμπειρογνωμοσύνης τους<sup>28</sup>. Επιπλέον, η Επιτροπή θα διερευνήσει τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσαν να καλλιεργηθούν η συνεργασία και οι συνδέσεις μεταξύ του κόμβου δεδομένων σε ευρωπαϊκό επίπεδο και των εν λόγω πηγών δεδομένων.

Παραδείγματα υφιστάμενων πηγών δεδομένων:

- Η αναλυτική σειρά δεδομένων πιστώσεων «Analytical Credit Dataset» («AnaCredit») της EKT, όπου συλλέγονται και ανταλλάσσονται λεπτομερή δεδομένα πιστωτικού κινδύνου εντός του τραπεζικού τομέα της ΕΕ.
- Αρχεία καταγραφής τιτλοποιήσεων, τα οποία συλλέγουν και διατηρούν κεντρικά τα αρχεία των μέσων τιτλοποίησης και των υποκείμενων περιουσιακών στοιχείων. Επομένως, διαθέτουν ικανοποιητικά δεδομένα σε επίπεδο δανείων, τα οποία μπορούν επίσης να παράσχουν πολύτιμες πληροφορίες στους συμμετέχοντες στη δευτερογενή αγορά ΜΕΔ.
- Δεδομένα που παρέχουν οι τράπεζες σχετικά με τον χρόνο μέχρι την ανάκτηση και τα ποσοστά ανάκτησης (ακαθάριστα και χωρίς το κόστος ανάκτησης): σε συνέχεια του σχεδίου δράσης για την Ένωση Κεφαλαιαγορών, της 24ης Σεπτεμβρίου 2020<sup>29</sup>, η Επιτροπή θα αξιολογήσει πρώτα τη σκοπιμότητα της περιοδικής υποβολής αναφορών, χρησιμοποιώντας, στο μέτρο του δυνατού, τα υφιστάμενα σημεία δεδομένων.

<sup>27</sup> Ο πυλώνας 3 του πλαισίου της Βασιλείας ορίζει ολοκληρωμένο σύνολο απαιτήσεων δημοσιοποίησης, με στόχο να παρέχονται στους συμμετέχοντες στην αγορά επαρκείς πληροφορίες για την αξιολόγηση των σημαντικών κινδύνων και της κεφαλαιακής επάρκειας μιας τράπεζας που δραστηριοποιείται διεθνώς.

<sup>28</sup> Για παράδειγμα, αναφορά ποσοστών ανάκτησης και χρονοδιαγράμματος ρύθμισης ανά περιφέρεια NUTS 3, είδος δανειολήπτη (ιδιώτης / εταιρεία) και κατηγορία περιουσιακών στοιχείων (π.χ. μη εξασφαλισμένα, εξασφαλισμένα με οικιστικά ή εμπορικά ακίνητα για διαφορετικές ζώνες λόγου δανείων προς αξία).

<sup>29</sup> Ανακοίνωση της Επιτροπής «Ένωση Κεφαλαιαγορών για τα άτομα και τις επιχειρήσεις – νέο σχέδιο δράσης», COM(2020) 590 final. Βλ. Δράση 11/B.

**Τέλος, η Επιτροπή θα διαβουλευθεί με τα ενδιαφερόμενα μέρη κατά το πρώτο εξάμηνο του 2021 σχετικά με την πιθανή αναθεώρηση των απαιτήσεων δημοσιοποίησης του πυλώνα 3 βάσει του ΚΚΑ.** Παραδείγματα περαιτέρω δημοσιοποιήσεων προς όφελος των αγορών μπορεί να είναι το ποσοστό επιστροφής σε κατάσταση «χωρίς αθέτηση», ο χρόνος μέχρι την ανάκτηση, το ποσοστό ανάκτησης κ.λπ. Η δημοσιοποίηση των εν λόγω πρόσθετων πληροφοριών δεν αναμένεται να θέσουν τις τράπεζες σε μειονεκτική θέση, καθώς οι πληροφορίες θα μπορούσαν να αυξήσουν περαιτέρω τη διαφάνεια σχετικά με τα ΜΕΔ προς όφελος των δευτερογενών αγορών. Λαμβανομένης υπόψη της πιθανής αλληλεπικάλυψης με τα υποδείγματα δεδομένων για τα ΜΕΔ, η EAT θα κληθεί να εξετάσει το ζήτημα αυτό λεπτομερώς, ώστε να διασφαλιστεί η αποτελεσματική και αναλογική επεξεργασία των απαιτήσεων δημοσιοποίησης.

#### **2.4. Διαδικασία πωλήσεων «βέλτιστης εκτέλεσης»**

**Η Επιτροπή θα επιδιώξει να επεξεργαστεί κατευθυντήριες γραμμές, έως το τρίτο τρίμηνο του 2021, για τους πωλητές ΜΕΔ, σε συνεργασία με την EAT και μέσω συζητήσεων με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη. Τούτο θα περιλαμβάνει συστάσεις σχετικά με το τι συνιστά διαδικασία πωλήσεων «βέλτιστης εκτέλεσης» για τις συναλλαγές στις δευτερογενείς αγορές.** Κάτι τέτοιο θα ενθάρρυνε τις ορθές διαδικασίες από πλευράς πωλήσεων σε όλους τους τομείς και θα βοηθούσε ιδίως τις μικρότερες τράπεζες ή τους μικρότερους πωλητές, που ενδέχεται να έχουν μικρότερη εμπειρία με συναλλαγές στη δευτερογενή αγορά. Οι κατευθυντήριες γραμμές θα μπορούσαν να καθορίσουν προϋποθέσεις για την εξασφάλιση επιτυχούς έκβασης, οι οποίες να περιλαμβάνουν: διασφάλιση αμερόληπτης/ουδέτερης διαδικασίας πωλήσεων, ανάγκη ευρείας δημοσιοποίησης, κοινό σύνολο υλικών δέουσας επιμέλειας, ηλεκτρονική αποδοχή προσφορών, χρήση υποδειγμάτων δεδομένων της EAT κ.λπ. Οι συμμετέχοντες στην αγορά δεν θα είναι υποχρεωμένοι να ακολουθούν τις συστάσεις που διατυπώνονται στο εν λόγω έγγραφο, το οποίο θα χρησιμεύσει απλώς ως εργαλείο καθοδήγησης για ορθές διαδικασίες πώλησης.

**Οι κατευθυντήριες γραμμές θα μπορούσαν επίσης να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με την πιθανή προστιθέμενη αξία των πλατφορμών συναλλαγών σε ΜΕΔ κατά τη διαδικασία πώλησης.** Τούτο θα μπορούσε να βοηθήσει τις τράπεζες, ιδίως τις μικρότερες, να αποφασίσουν αν θα χρησιμοποιήσουν πλατφόρμες συναλλαγών και αν θα τις χρησιμοποιήσουν για την υποστήριξη των στόχων τους. Αυτή η διαδικασία πωλήσεων «βέλτιστης εκτέλεσης» θα μπορούσε, συνεπώς, να προωθήσει έμμεσα τη χρήση τέτοιων πλατφορμών.

#### **2.5. Αντιμετώπιση των κανονιστικών εμποδίων στις αγορές ΜΕΔ από τράπεζες**

**Ένα από τα εναπομένοντα εμπόδια για τις τράπεζες που αγοράζουν ΜΕΔ στη δευτερογενή αγορά αφορά την κανονιστική αντιμετώπιση των αγορασθέντων περιουσιακών στοιχείων σε αθέτηση και τους συντελεστές στάθμισης κινδύνου τους οποίους πρέπει να εφαρμόζουν οι τράπεζες για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων βάσει της τυποποιημένης προσέγγισης για τον πιστωτικό κίνδυνο.** Το άρθρο 127 του ΚΚΑ ορίζει ότι εάν ένα μη εξασφαλισμένο άνοιγμα σε αθέτηση υπόκειται σε πρόβλεψη/απομείωση κατά περισσότερο από 20 %, ο συντελεστής στάθμισης κινδύνου θα πρέπει να είναι 100 %, διαφορετικά θα είναι 150 %. Ωστόσο, μόνον οι

προβλέψεις/απομειώσεις (οι λεγόμενες «προσαρμογές πιστωτικού κινδύνου») που πραγματοποιούνται από το ίδιο το ίδρυμα μπορούν να ληφθούν υπόψη, και όχι οι απομειώσεις που συνυπολογίζονται στην τιμή συναλλαγής του ανοίγματος. Στην πράξη, αυτό μπορεί να οδηγήσει σε μια κατάσταση στην οποία οι αγοραστές ΜΕΔ θα πρέπει να εφαρμόσουν υψηλότερο συντελεστή στάθμισης κινδύνου, από ό,τι ο πωλητής, για τα ίδια μη εξασφαλισμένα ΜΕΔ. Η αντιμετώπιση αυτού του ζητήματος θα ωφελούσε κυρίως τις μικρότερες τράπεζες που αγοράζουν ΜΕΔ —συμπεριλαμβανομένων ορισμένων εξειδικευμένων αγοραστών ΜΕΔ που διαθέτουν άδεια λειτουργίας τραπεζικού ιδρύματος— καθώς εκείνες χρησιμοποιούν συνήθως την τυποποιημένη προσέγγιση για τον πιστωτικό κίνδυνο. Το μέτρο αυτό θα συμβάλει στην αύξηση του ανταγωνισμού από την πλευρά των αγοραστών.

**Η Επιτροπή προτίθεται να αναπτύξει, στις αρχές του 2021, από κοινού με την ΕΑΤ, μια ενδεδειγμένη προσέγγιση, η οποία θα μειώσει τον συντελεστή στάθμισης κινδύνου για τα αγορασθέντα περιουσιακά στοιχεία σε αθέτηση σε κατάλληλο επίπεδο. Μια τέτοια προσέγγιση θα πρέπει να συνάδει με το συνολικό κανονιστικό πλαίσιο και, αν είναι αναγκαίο, να προβλέπει κατάλληλες διασφαλίσεις ώστε να αποτρέπεται η υποτίμηση του κινδύνου.**

### **3. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ**

**Οι εταιρείες διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων (ΕΔΠΣ) προσφέρουν ορισμένα πλεονεκτήματα όσον αφορά τη διαχείριση των ΜΕΔ.** Αποτελούν ένα πολύ αποτελεσματικό μέτρο υπό συγκεκριμένες περιστάσεις, ιδίως όταν απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία επηρεάζουν μεγάλο μέρος του εγχώριου τραπεζικού συστήματος και καλύπτουν κυρίως δάνεια εξασφαλισμένα με εμπορικά ακίνητα και μεγάλα επιχειρηματικά ανοίγματα. Πρωταρχικός στόχος τους είναι να αφαιρέσουν τα ΜΕΔ από τους ισολογισμούς των τραπεζών και να αποκομίσουν τη μέγιστη δυνατή αξία από αυτά, μέσω ενεργών δραστηριοτήτων ρύθμισης και ανάκτησης των τιμών των περιουσιακών στοιχείων με την πάροδο του χρόνου.

**Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι οι ΕΔΠΣ μπορεί να είναι ιδιωτικές ή (εν μέρει) χρηματοδοτούμενες από δημόσιους πόρους.** Ακόμη και όταν υφίσταται (κάποιου βαθμού) δημόσια χρηματοδότηση, δεν θα επρόκειτο για κρατική ενίσχυση εάν το κράτος μπορεί να θεωρηθεί ότι ενεργεί κατά τρόπο παρόμοιο με έναν φορέα της οικονομίας της αγοράς. Η επιλογή ΕΔΠΣ που συνεπάγεται κρατική ενίσχυση δεν θα πρέπει να θεωρείται ως η εξ ορισμού λύση, δεδομένου ότι οι ΕΔΠΣ μπορούν να λάβουν πολλαπλές μορφές και μπορούν να διαρθρωθούν και να χρηματοδοτηθούν με διάφορους τρόπους. Οι ΕΔΠΣ μπορούν να είναι αποκεντρωμένες, προσφέροντας στοχευμένες προσεγγίσεις, ειδικές για κάθε τράπεζα. Εναλλακτικά, οι ΕΔΠΣ μπορούν να συσταθούν σε εθνικό επίπεδο. Οι εν λόγω εθνικές ΕΔΠΣ θα μπορούσαν να παρέχουν και να συγκεντρώνουν εμπειρογνωμοσύνη, να επωφελούνται από οικονομίες κλίμακας και από τον συντονισμό των πιστωτών σε υψηλότερο επίπεδο, καθώς και να συνδράμουν τις επηρεαζόμενες τράπεζες που δυσκολεύονται να διαχειριστούν τα ΜΕΔ τους. Τούτο θα βοηθούσε τις τράπεζες να επικεντρωθούν εκ νέου στη δανειοδότηση προς βιώσιμες επιχειρήσεις και νοικοκυριά. Πέραν των ΕΔΠΣ, αρκετά εναλλακτικά μέτρα για τα απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία έχουν εφαρμοστεί με επιτυχία τα τελευταία χρόνια από διάφορα κράτη μέλη. Τα εναλλακτικά μέτρα για τα απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία μπορούν να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, πρωτοβουλίες με άξονα τις τράπεζες, προσεγγίσεις με βάση την

τιτλοποίηση, εγγυήσεις ή καθεστώτα προστασίας περιουσιακών στοιχείων (APS), καθώς και ΕΔΠΣ ad hoc που είναι κοινές σε μία ή σε περιορισμένο αριθμό τραπεζών. Οι ΕΔΠΣ και τα APS επιδιώκουν παρόμοιους στόχους, και μπορούν να αλληλοσυμπληρώνονται, επιτρέποντας έτσι προσεγγίσεις που είναι προσαρμοσμένες στη συγκεκριμένη κατάσταση απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων σε ένα κράτος μέλος. Σημειώτεον ότι ορισμένα κράτη μέλη εφαρμόζουν ήδη συστημικές λύσεις τιτλοποίησης, όπως το καθεστώς μηδενικής ενίσχυσης «*Garanzia sulla Cartolarizzazione delle Sofferenze*» (GACS) στην Ιταλία, και το καθεστώς μηδενικής ενίσχυσης «Ηρακλής» στην Ελλάδα, όπου αμφότερες οι λύσεις στέφθηκαν με επιτυχία και προγραμματίζονται νέες συναλλαγές.

**Οι ΕΔΠΣ θα πρέπει να διαθέτουν επαρκή χρηματοδοτική ισχύ όσον αφορά την ικανότητα απορρόφησης ζημιών / το μετοχικό κεφάλαιο, προκειμένου να συμβάλουν ουσιαστικά στην αντιμετώπιση των μη εξυπηρετούμενων δανείων λόγω της νόσου COVID-19.** Ως εκ τούτου, όταν μελετάται η δυνατότητα σύστασης ΕΔΠΣ σε εθνικό επίπεδο, οι ΕΔΠΣ θα πρέπει να διαθέτουν εξαρχής σημαντικό χρηματοδοτικό κονδύλιο. Στην περίπτωση των δημόσιων ΕΔΠΣ, η συνεισφορά αυτή θα μπορούσε να λάβει τη μορφή εισφοράς κεφαλαίου, σε συνδυασμό με εγγυήσεις για τη χρηματοδότηση των ΕΔΠΣ. Στο πλαίσιο της διαδικασίας σχεδιασμού, θα πρέπει να διερευνηθεί η χρηματοδότηση από την αγορά χωρίς εγγύηση και, εάν είναι εφικτό, μπορεί να προτιμηθεί έναντι της χρηματοδότησης με εγγύηση του Δημοσίου. Ωστόσο, ακόμη και αν μπορούσαν να αντληθούν ιδιωτικά κεφάλαια και χρηματοδότηση, πιθανότατα θα χρειαζόταν σημαντική δημόσια χρηματοδότηση στις περισσότερες περιπτώσεις, πράγμα που θα απαιτούσε αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων.

**Οι εθνικές ΕΔΠΣ μπορούν να συσταθούν ανάλογα με τις ανάγκες του εγχώριου τραπεζικού τομέα.** Η περίμετρος σχετικού περιουσιακού στοιχείου θα μπορούσε να οριστεί κατά τρόπο ώστε να μεγιστοποιούνται οι δυνατότητες και τα οφέλη. Αυτή η ευελιξία στην περίμετρο σχετικού περιουσιακού στοιχείου θα πρέπει να οριοθετείται από τις κατευθυντήριες γραμμές του σχεδίου στρατηγικής της Επιτροπής για τις ΕΔΠΣ, δεδομένου ότι ορισμένες κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων παρουσιάζουν μεγαλύτερες δυσκολίες διαχείρισης και μπορεί να είναι δύσκολο να ανακτηθεί αξία από αυτά. Το εύρος των περιουσιακών στοιχείων προς μεταβίβαση σε ΕΔΠΣ θα πρέπει πάντα να διαμορφώνεται κατά τρόπο που να μην υπονομεύει τη συνολική αποτελεσματικότητα της ΕΔΠΣ.

**Προκειμένου να ενισχυθεί η συνεργασία μεταξύ των εθνικών ΕΔΠΣ και να δημιουργηθούν πολύτιμες συνέργειες, θα μπορούσε να δημιουργηθεί ένα διασυνοριακό δίκτυο σε επίπεδο ΕΕ.** Οι εθνικές ΕΔΠΣ θα μπορούσαν να ανταλλάσσουν βέλτιστες πρακτικές και εμπειρίες, να εφαρμόζουν πρότυπα δεδομένων και διαφάνειας και να συντονίζουν τις ενέργειες των πιστωτών, όπου χρειάζεται. Έτσι, το δίκτυο αυτό θα μπορούσε να αυξήσει τη συλλογική αποτελεσματικότητα των εθνικών ΕΔΠΣ σε ολόκληρη την ΕΕ.

**Το μεγαλύτερο όφελος από τη συνεργασία αυτή θα ήταν η αξιοποίηση οικονομικών κλίμακας κατά την επεξεργασία πληροφοριών.** Μπορεί να θεωρηθεί ότι ο προαναφερόμενος κόμβος δεδομένων σε ευρωπαϊκό επίπεδο θα μπορούσε να ενδείκνυται για την παροχή ειδικής πλατφόρμας συντονισμού και συνεργασίας μεταξύ των εθνικών ΕΔΠΣ. Επιπλέον, με τη σύνδεση των ΕΔΠΣ με τον κόμβο δεδομένων, θα ήταν δυνατόν να καλυφθούν ορισμένα σημαντικά κενά δεδομένων και να αυξηθεί η διαφάνεια στην αγορά. Τούτο είναι σημαντικό, καθώς οι ΕΔΠΣ διαθέτουν πληθώρα δεδομένων που θα μπορούσαν να είναι πολύτιμα για την ευρύτερη αγορά. Επομένως, οι εθνικές ΕΔΠΣ θα μπορούσαν να

συλλέγουν και να δημοσιεύουν (προσυναλλακτικά) δεδομένα σχετικά με τα ΜΕΔ, σε τυποποιημένους μορφοτύπους για αυξημένη διαφάνεια της αγοράς, με παράλληλη συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις του ΓΚΠΔ. Η γνωστοποίηση των αποθεμάτων και των επιδόσεων των ΜΕΔ τα οποία κατέχουν οι ΕΔΠΣ, μέσω του κόμβου δεδομένων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, θα επιτρέψει στους επενδυτές και στις πλατφόρμες συναλλαγών να ανταγωνίζονται αποτελεσματικότερα για τα περιουσιακά στοιχεία των ΕΔΠΣ και να τιμολογούν με μεγαλύτερη ακρίβεια τα ΜΕΔ. Συν τοις άλλοις, οι ΕΔΠΣ μπορεί, όπου ενδείκνυται, να συνδυάσουν τις προσπάθειες για τη δημιουργία κοινής πλατφόρμας συναλλαγών σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Δεδομένου ότι πολλές μεμονωμένες ΕΔΠΣ δημιουργούν από μόνες τους τέτοιες πλατφόρμες, για να διευκολύνουν τις πωλήσεις και να προσεγγίσουν ευρύτερη βάση επενδυτών, οι προσπάθειες αυτές θα μπορούσαν να συνδυαστούν για τη δημιουργία ενιαίας πλατφόρμας συναλλαγών, ειδικά για τις πωλήσεις από τις συμμετέχουσες ΕΔΠΣ. Τούτο θα μπορούσε επίσης να βελτιώσει περαιτέρω τη συνεργασία με τους σχετικούς τρίτους παρόχους υπηρεσιών.

**Τα οφέλη μιας προσέγγισης δικτύου εξαρτώνται από τον βαθμό ομοιογένειας και τον αριθμό των εθνικών ΕΔΠΣ.** Πρώτον, κάθε εθνική ΕΔΠΣ θα πρέπει να συσταθεί με τον ενδεδειγμένο τρόπο, για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα εντός του δικτύου. Οι αποκλίσεις στον σχεδιασμό, τις λειτουργίες, τις πρακτικές κ.λπ. των ΕΔΠΣ θα μπορούσαν να έχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στην πιθανή συνεργασία μεταξύ των ΕΔΠΣ. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα ενθαρρύνει ενεργά την ορθή εφαρμογή του σχεδίου στρατηγικής για τις ΕΔΠΣ όσον αφορά τα ζητήματα αυτά. Δεύτερον, ένας πιο περιορισμένος αριθμός εθνικών ΕΔΠΣ ενδέχεται να παρεμπόδιζε ορισμένα από τα θετικά αποτελέσματα δικτύωσης που θα μπορούσαν να προκύψουν από την ενισχυμένη συνεργασία μεταξύ των ΕΔΠΣ. Παρά ταύτα, και σε αυτήν την περίπτωση, θα ήταν χρήσιμο να συνδεθούν οι εν λόγω ΕΔΠΣ με τον κόμβο δεδομένων σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Στη συνέχεια, θα μπορούσαν να τον χρησιμοποιούν για να συντονίζονται και να συνεργάζονται μεταξύ τους με σκοπό την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και πληροφοριών σχετικά με τους επενδυτές, τους οφειλέτες και τους διαχειριστές. Οι ΕΔΠΣ θα είναι σε θέση να αναπτύξουν καλύτερη επισκόπηση των διαφορών στις επιδόσεις ανάκτησης μεταξύ των κρατών μελών, το οποίο θα τους επιτρέψει να αντλήσουν διάφορα διδάγματα από τη σύγκριση των επιτυχιών και των ελλείψεων των εν λόγω δικαιοδοσιών.

**Η Επιτροπή είναι έτοιμη να στηρίζει τα κράτη μέλη στη δημιουργία εθνικών ΕΔΠΣ — εφόσον το επιθυμούν<sup>30</sup> — και θα διερευνήσει τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσαν να ενισχυθούν οι συνέργειες και η συνεργασία με τη δημιουργία ενός ενωσιακού δικτύου εθνικών ΕΔΠΣ<sup>31</sup>, από κοινού με τις υφιστάμενες εθνικές ΕΔΠΣ, την ΕΚΤ και την ΕΑΤ. Εάν υπάρξει πρόοδος από πολλά κράτη μέλη, το δίκτυο θα μπορούσε να δημιουργηθεί σταδιακά, ανάλογα με την ταχύτητα και τον βαθμό στον οποίο θα πλήττονται οι τράπεζες στα διάφορα κράτη μέλη.**

<sup>30</sup> Στο σχέδιο στρατηγικής για τις ΕΔΠΣ εξηγείται ο τρόπος με τον οποίο μπορεί να συσταθεί μια ΕΔΠΣ, βάσει του ισχύοντος πλαισίου διαχείρισης κρίσεων και των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, οι ίδιες όμως αρχές μπορούν να εφαρμοστούν και στα APS που εγγυώνται ΜΕΔ. Η Επιτροπή είναι έτοιμη να παράσχει συμβουλές στα κράτη μέλη σχετικά με συγκεκριμένα ερωτήματα επ' αυτού.

<sup>31</sup> Θα εξασφαλιστεί ότι το εν λόγω δίκτυο συμμορφώνεται με τους αντιμονοπωλιακούς κανόνες της ΕΕ, ιδίως όσον αφορά τις ανταλλαγές εμπιστευτικών πληροφοριών.

#### **4. ΠΛΑΙΣΙΑ ΑΦΕΡΕΓΓΥΟΤΗΤΑΣ, ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΟΦΕΙΛΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΧΡΕΟΥΣ**

**Βραχυπρόθεσμα, η Επιτροπή καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να καταλήξουν σύντομα σε συμφωνία επί της νομοθετικής πρότασης<sup>32</sup> για κανόνες ελάχιστης εναρμόνισης σχετικά με την ταχεία εξωδικαστική αναγκαστική εκτέλεση επί εξασφαλίσεων, με πλήρη αποκλεισμό των καταναλωτών από τη διαδικασία αυτή. Παρότι το Συμβούλιο έδωσε διαπραγματευτική εντολή, οι διοργανικές διαπραγματεύσεις δεν έχουν ακόμη αρχίσει. Δεδομένου ότι το μέτρο αυτό θα συνέβαλλε στην ανάκτηση, διευκολύνοντας την πρόσβαση των ΜΜΕ σε τραπεζική χρηματοδότηση, η έγκρισή του θα πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα.**

**Η συγκριτική αξιολόγηση των καθεστώτων αναγκαστικής εκτέλεσης δανείων (που αποτελούσε μέρος του σχεδίου δράσης του Συμβουλίου για τα ΜΕΔ, του 2017) έχει ολοκληρωθεί<sup>33</sup>. Στο πλαίσιο αυτό, έχουν συγκεντρωθεί δεδομένα σχετικά με το ποσοστό και την ταχύτητα ανάκτησης που βιώνουν στην πράξη οι τράπεζες κατά την αναγκαστική εκτέλεση ΜΕΔ στα κράτη μέλη. Το αποτέλεσμα της διαδικασίας παρέχει μια συνοπτική εικόνα των αποτελεσμάτων αφερεγγυότητας όσον αφορά τις καθυστερήσεις και την ανάκτηση αξίας στις εθνικές διαδικασίες από την άποψη της αναγκαστικής εκτέλεσης τραπεζικών δανείων. Ανταποκρινόμενη σε αίτημα της Επιτροπής για γνωμοδότηση, η ΕΑΤ συγκέντρωσε δεδομένα από τράπεζες σε όλα τα κράτη μέλη, που συνέβαλαν οικειοθελώς, βελτίωσε την αντιπροσωπευτικότητα του δείγματος και αναβάθμισε την ποιότητα των δεδομένων σε συνεργασία με τις εθνικές αρμόδιες αρχές. Η τελική έκθεση παρέχει ευρύ φάσμα χρήσιμων δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων των ποσοστών ανάκτησης, του χρόνου ανάκτησης και του κόστους ανάκτησης ανά χώρα και κατηγορία περιουσιακών στοιχείων, αν και τα δεδομένα ορισμένων κρατών μελών χαρακτηρίζονταν από χαμηλότερη αντιπροσωπευτικότητα.**

**Η διαδικασία επιτρέπει την καλύτερη αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του νομικού πλαισίου στα κράτη μέλη όσον αφορά τους υπερήμερους ή αφερέγγυους οφειλότες τραπεζικών δανείων. Όπως αναφέρεται στο σχέδιο δράσης του 2017 για τα ΜΕΔ, θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στη βελτίωση των πλαισίων αφερεγγυότητας στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις, ιδίως για τις χώρες όπου τα επίπεδα ΜΕΔ είναι υψηλά.**

**Με βάση την εμπειρία από την άσκηση αυτή, καθώς και την προσβασιμότητα των δεδομένων, η Επιτροπή θα αναλύσει προσεκτικά κατά πόσον είναι σκόπιμο να καταστεί η συγκριτική αξιολόγηση της αφερεγγυότητας πιο τακτική διαδικασία<sup>34</sup>. Στο σχέδιο δράσης για την Ένωση Κεφαλαιαγορών προτάθηκε μια δράση στο πλαίσιο της οποίας μπορούν να πραγματοποιούνται τακτικά ασκήσεις συλλογής δεδομένων (βάσει των υποχρεώσεων υποβολής αναφορών), με στόχο την ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων αυτών**

<sup>32</sup> COM(2018) 0135 final – 2018/063 (COD).

<sup>33</sup> «Report on the benchmarking of national loan enforcement frameworks» (Έκθεση σχετικά με τη συγκριτική αξιολόγηση των εθνικών πλαισίων αναγκαστικής εκτέλεσης για δάνεια), EBA/Rep/2020/29.

<sup>34</sup> Αυτό το είδος πληροφοριών δεν είναι εποπτικής φύσεως. Ταυτόχρονα, οποιαδήποτε απαίτηση υποβολής αναφορών από τις τράπεζες στις αρμόδιες αρχές, ακόμη και αν δεν είναι η υποβολή εποπτικών αναφορών με τη στενή έννοια, θα πρέπει να αξιολογείται υπό το πρίσμα του φόρτου που ήδη επιβάλλουν οι υφιστάμενες απαιτήσεις υποβολής εποπτικών αναφορών.

στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο. Ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στην αποφυγή περιττών επιβαρύνσεων για τις τράπεζες.

**Η μεταφορά της οδηγίας (ΕΕ) 2019/1023 για τα πλαίσια προληπτικής αναδιάρθρωσης<sup>35</sup> στο εθνικό δίκαιο αναμένεται επίσης να συμβάλει στην πρόληψη της συσσώρευσης ΜΕΔ.** Η ενίσχυση του πλαισίου προληπτικής αναδιάρθρωσης θα εξασφαλίζει την ανάληψη δράσης προτού οι εταιρείες περιέλθουν σε κατάσταση υπερημερίας ως προς την εξυπηρέτηση των δανείων τους, μειώνοντας έτσι τον κίνδυνο να καταστούν τα δάνεια μη εξυπηρετούμενα κατά τις περιόδους καθοδικής φάσης του οικονομικού κύκλου, με αποτέλεσμα την άμβλυνση των αρνητικών επιπτώσεων στον χρηματοπιστωτικό τομέα. Ταυτοχρόνως, οι μη βιώσιμες επιχειρήσεις χωρίς προοπτική επιβίωσης θα πρέπει να εκκαθαρίζονται το ταχύτερο δυνατό. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν και δημοσιεύουν τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν προς την εν λόγω οδηγία το αργότερο στις 17 Ιουλίου 2021<sup>36</sup>.

**Ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (RRF) θα παράσχει κίνητρα και στήριξη στις μεταρρυθμίσεις για τη μείωση των ΜΕΔ, ιδίως για να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα των εθνικών πλαισίων αφερεγγυότητας και των διοικητικών συστημάτων και συστημάτων απονομής δικαιοσύνης, μεταξύ άλλων μέσω επενδύσεων που ενισχύουν τις ικανότητες.** Τούτο θα είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τα κράτη μέλη των οποίων οι μεταρρυθμιστικές ανάγκες σε αυτούς τους τομείς προσδιορίστηκαν στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις του 2019 και του 2020 στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

**Τα αποτελέσματα της συγκριτικής αξιολόγησης αποτελούν επίσης ένα από τα στοιχεία που θα πρέπει να τροφοδοτήσουν τις προπαρασκευαστικές εργασίες για μια νομοθετική ή μη νομοθετική δράση σχετικά με τη στοχευμένη σύγκλιση των εθνικών πλαισίων μη τραπεζικής αφερεγγυότητας στο πλαίσιο του νέου σχεδίου δράσης για την Ένωση Κεφαλαιαγορών.** Τα μέτρα που προτείνονται στο πλαίσιο της εν λόγω πρωτοβουλίας θα αντιμετωπίσουν τις πτυχές των διαδικασιών αφερεγγυότητας που έχουν προσδιοριστεί ως φραγμοί στις διασυννοριακές επενδύσεις. Όπως ανακοινώθηκε στο σχέδιο δράσης του 2020 για την Ένωση Κεφαλαιαγορών, η Επιτροπή θα εργαστεί για τη στοχευμένη εναρμόνιση ή σύγκλιση των βασικών πτυχών του ουσιαστικού πτωχευτικού δικαίου, όπως είναι τα σημεία ενεργοποίησης των διαδικασιών αφερεγγυότητας, η κατάταξη των απαιτήσεων, οι ανακλητικές αγωγές, ο εντοπισμός και η ανίχνευση των περιουσιακών στοιχείων που ανήκουν στην πτωχευτική περιουσία και η αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων. Η Επιτροπή, μεταξύ άλλων, θα βασιστεί και στα αποτελέσματα προηγούμενης συγκριτικής μελέτης σχετικά με το ουσιαστικό πτωχευτικό δίκαιο στην ΕΕ το 2016, η οποία έφερε στο φως τεράστιες διαφορές στα εθνικά πλαίσια αφερεγγυότητας και έθεσε ζητήματα που κρίνονται κατάλληλα προς εξέταση από τον ενωσιακό νομοθέτη<sup>37</sup>, θα συνεργαστεί δε με ομάδα ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων. Η «αρχική εκτίμηση

<sup>35</sup> Οδηγία (ΕΕ) 2019/1023 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, περί πλαισίου για την προληπτική αναδιάρθρωση, την απαλλαγή από τα χρέη και τις ανικανότητες ή την έκπτωση οφειλετών, καθώς και περί μέτρων βελτίωσης των διαδικασιών αυτών, και για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132 (Οδηγία για την αναδιάρθρωση και την αφερεγγυότητα).

<sup>36</sup> Σύμφωνα με το άρθρο 34 παράγραφος 2, τα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερες δυσκολίες κατά την εφαρμογή της εν λόγω οδηγίας μπορούν να λάβουν ετήσια παράταση της περιόδου εφαρμογής. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή ότι έχουν ανάγκη να κάνουν χρήση αυτής της δυνατότητας έως τις 17 Ιανουαρίου 2021 (ορισμένα κράτη μέλη έχουν ήδη ζητήσει τέτοια παράταση).

<sup>37</sup> Διατίθεται στη διεύθυνση: [https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/insolvency\\_study\\_2016\\_final\\_en.pdf](https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/insolvency_study_2016_final_en.pdf)

επιπτώσεων», δημοσιεύτηκε τον Νοέμβριο του 2020<sup>38</sup>, θα ακολουθήσει δε δημόσια διαβούλευση, ενώ ομάδα εμπειρογνομόνων θα αναλάβει τεχνικές εργασίες.

## **5. ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΜΕΔ ΣΤΟΝ ΑΠΟΗΧΟ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ COVID-19 ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΠΛΑΙΣΙΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΚΡΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ**

### **5.1. Προληπτικά μέτρα δημόσιας στήριξης στο πλαίσιο της νόσου COVID-19**

Παρότι ο τραπεζικός τομέας της ΕΕ βρίσκεται γενικά σε πολύ πιο υγιή θέση από ό,τι το 2008, και αρκετά μέτρα πολιτικής μετριάζουν τις δυνητικές επιπτώσεις της νόσου COVID-19 στον εν λόγω τομέα, διαφέρει τόσο η κλίμακα των εθνικών μέτρων πολιτικής για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας όσο και ο βαθμός σοβαρότητας των επιπτώσεων αυτών στους κλάδους της οικονομίας. Ως εκ τούτου, οι διαθέσιμες αναλύσεις καταδεικνύουν τη συνολική ανθεκτικότητα του τραπεζικού τομέα της ΕΕ σε πιέσεις οφειλόμενες στην πανδημία<sup>39 40</sup>, αλλά επισημαίνουν επίσης ότι, εάν επιδεινωθεί η κατάσταση, ορισμένες τράπεζες ενδέχεται να χρειαστεί να αναλάβουν δράση<sup>41</sup>.

Οι αρχές ενδέχεται λοιπόν να χρειαστεί να είναι σε θέση να παρέμβουν προκειμένου να αποφύγουν τα εμπόδια στην οικονομική ανάκαμψη μετά την COVID-19. Οι λύσεις που βασίζονται στην αγορά θα πρέπει να παραμείνουν το πρώτο και πρωταρχικό εργαλείο για την αντιμετώπιση των ΜΕΔ, και η στρατηγική που καθορίζεται στην παρούσα ανακοίνωση έχει ως στόχο να διευκολύνει την εφαρμογή τους και να αξιοποιήσει πλήρως το δυναμικό τους. Ωστόσο, εάν υπάρχουν ενδείξεις ότι οι επιπτώσεις της πανδημίας θα μπορούσαν να προκαλέσουν πιέσεις στις τράπεζες και να δημιουργήσουν ανησυχίες για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα που υπερβαίνουν τις δυνατότητες των διαθέσιμων λύσεων που βασίζονται στην αγορά, το ενωσιακό πλαίσιο διαχείρισης τραπεζικών κρίσεων<sup>42</sup> και το ενωσιακό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων<sup>43</sup> επιτρέπουν, εάν προκύψουν αυτές οι έκτακτες περιστάσεις, την παροχή προληπτικής δημόσιας στήριξης προκειμένου να καταστεί δυνατή η συνέχιση του δανεισμού προς την πραγματική οικονομία, να στηριχθεί η ανάκαμψη και να αμβλυνθούν οι κοινωνικές επιπτώσεις της κρίσης.

<sup>38</sup> Βλ. <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12592-Enhancing-the-convergence-of-insolvency-laws->.

<sup>39</sup> EBA thematic note EBA/REP/2020/17.

<sup>40</sup> Ανάλυση τρωτότητας, της ΕΚΤ, για τη νόσο COVID-19, <https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/pr/date/2020/html/ssm.pr200728~7df9502348.en.html>

<sup>41</sup> Ανάλυση τρωτότητας, της ΕΚΤ, για τη νόσο COVID-19.

<sup>42</sup> Οδηγία 2014/59/ΕΕ για τη θέσπιση πλαισίου για την ανάκαμψη και την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων (ΕΕ L 173 της 12.6.2014, σ. 190-348) και κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 806/2014 περί θεσπίσεως ενιαίων κανόνων και διαδικασίας για την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και ορισμένων επιχειρήσεων επενδύσεων στο πλαίσιο ενός Ενιαίου Μηχανισμού Εξυγίανσης και ενός Ενιαίου Ταμείου Εξυγίανσης (ΕΕ L 225 της 30.7.2014, σ. 1-90).

<sup>43</sup> Το πλαίσιο που έχει καθοριστεί με τα άρθρα 107, 108 και 109 της ΣΛΕΕ και με τους κανονισμούς και όλες τις πράξεις της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των κατευθυντήριων γραμμών, κοινοποιήσεων και ανακοινώσεων, που έχουν διατυπωθεί ή εκδοθεί δυνάμει του άρθρου 108 παράγραφος 4 ή του άρθρου 109 της ΣΛΕΕ.

Όπως αναγνώρισε η Επιτροπή στην ανακοίνωσή της του Μαρτίου 2020<sup>44</sup>, οι τράπεζες καλούνται να διαδραματίσουν καίριο ρόλο στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κρίσης COVID-19, διατηρώντας τη ροή πιστώσεων προς την οικονομία. Η στήριξη προς τον τραπεζικό τομέα αποσκοπεί στην παροχή κινήτρων για τη συνέχιση της χρηματοδότησης της οικονομικής δραστηριότητας στην ΕΕ. Πολλά κράτη μέλη, με μέτρα πολιτικής που έχουν λάβει για τη στήριξη της πραγματικής οικονομίας (μέσω αναστολών πληρωμών, εγγυήσεων κ.λπ.), έχουν προστατεύσει έμμεσα τις τράπεζες από πιθανές πιστωτικές ζημιές. Ομοίως, η άμεση προληπτική δημόσια στήριξη από τα κράτη μέλη προς τις τράπεζες, οι οποίες διαφορετικά, χωρίς τον κλυδωνισμό εξαιτίας της νόσου COVID-19, θα ήταν ισχυρές, αποσκοπεί στο να ελαχιστοποιήσει το τελικό κόστος για τους φορολογουμένους και τις πιθανές επιπτώσεις στην πραγματική οικονομία. Ταυτοχρόνως, η εφαρμογή των ενωσιακών πλαισίων διαχείρισης τραπεζικών κρίσεων και κρατικών ενισχύσεων θα διασφαλίσει ότι οποιαδήποτε στήριξη θα παραμένει στοχευμένη και περιορισμένη και δεν θα οδηγήσει σε διάσωση τραπεζών που αντιμετώπιζαν ήδη προβλήματα βιωσιμότητας πριν από την κρίση της νόσου COVID-19. Για τα ιδρύματα που τελούν υπό πτώχευση ή ενδέχεται να πτωχεύσουν, το ενωσιακό πλαίσιο διαχείρισης κρίσεων προβλέπει ένα σύνολο εργαλείων, περιλαμβανομένης, όσον αφορά την εξυγίανση, της διάσωσης με ίδια μέσα.

**Τα προληπτικά μέτρα των κρατών μελών για τη στήριξη της ρευστότητας ή του κεφαλαίου μπορούν να λάβουν διάφορες μορφές ως εναλλακτικές ή συμπληρωματικές λύσεις.** Η κεφαλαιακή στήριξη μπορεί να λάβει τη μορφή άμεσης εισφοράς κεφαλαίου, αλλά δύναται επίσης να πραγματοποιηθεί μέσω άλλων κατηγοριών μέτρων που μπορούν να συμβάλουν στη διατήρηση του διαύλου δανεισμού. Ειδικότερα, η Επιτροπή έχει ήδη επιβεβαιώσει την πιθανή χρήση προληπτικών μέτρων για τη χρηματοδότηση της μεταβίβασης ΜΕΔ σε ΕΔΠΣ, στο σχέδιο στρατηγικής της για τις ΕΔΠΣ, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω συναλλαγές έχουν τους ίδιους στόχους με τις εισφορές κεφαλαίου και πληρούν τους ίδιους όρους, όπως στην περίπτωση των APS, δηλ. δημόσιες εγγυήσεις για χαρτοφυλάκιο περιουσιακών στοιχείων στον ισολογισμό μιας τράπεζας. Επομένως, είναι επίσης δυνατή η χρήση των APS ως προληπτικών μέτρων στο πλαίσιο της οδηγίας για την ανάκαμψη και την εξυγίανση των τραπεζών (BRRD)<sup>45</sup>, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών διασφαλίσεων που απαιτούνται για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις εφαρμοστέες νομικές απαιτήσεις, όπως διευκρινίζεται στο σχέδιο στρατηγικής για τις ΕΔΠΣ.

## **5.2. Εφαρμογή προληπτικών μέτρων βάσει της οδηγίας BRRD και του πλαισίου κρατικών ενισχύσεων**

**Το ενωσιακό πλαίσιο διαχείρισης κρίσεων προβλέπει ένα σύνολο εργαλείων για ιδρύματα που τελούν υπό πτώχευση ή ενδέχεται να πτωχεύσουν, περιλαμβανομένης, όσον αφορά την εξυγίανση, της διάσωσης με ίδια μέσα των μετόχων και των πιστωτών.** Κατά κανόνα, αυτό ισχύει για κάθε τράπεζα που χρειάζεται έκτακτη δημόσια χρηματοπιστωτική στήριξη προκειμένου να διατηρηθεί η βιωσιμότητα, η ρευστότητα ή η

<sup>44</sup> Ανακοίνωση της Επιτροπής – Προσωρινό πλαίσιο για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό να στηριχθεί η οικονομία κατά τη διάρκεια της τρέχουσας έξαρσης της νόσου COVID-19, ΕΕ C 91 I/01, και μεταγενέστερες τροποποιήσεις του.

<sup>45</sup> Οδηγία 2014/59/ΕΕ για τη θέσπιση πλαισίου για την ανάκαμψη και την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων (ΕΕ L 173 της 12.6.2014, σ. 190-348).

φερεγγυότητά της. Ωστόσο, η οδηγία BRRD αναγνωρίζει την ύπαρξη εξαιρετικών καταστάσεων υπό τις οποίες η ανάγκη για έκτακτη δημόσια χρηματοπιστωτική στήριξη δεν ενεργοποιεί τη διαπίστωση ότι ένα ίδρυμα τελεί υπό πτώχευση ή ενδέχεται να πτωχεύσει. Οι εξαιρέσεις απαριθμούνται στο άρθρο 32 παράγραφος 4 στοιχείο δ) σημεία i) έως iii) της BRRD. Συγκεκριμένα, η εισφορά ιδίων κεφαλαίων ή η αγορά κεφαλαιακών μέσων από φερέγγυο ίδρυμα, για να αντιμετωπιστεί η έλλειψη κεφαλαίων που έχει διαπιστωθεί στο πλαίσιο προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, ελέγχου της ποιότητας στοιχείων ενεργητικού ή ισοδύναμου ελέγχου, δεν ενεργοποιεί αυτομάτως τη διαπίστωση ότι ένα ίδρυμα τελεί υπό πτώχευση ή ενδέχεται να πτωχεύσει, εάν αντιμετωπίζει, σε προσωρινή βάση, σοβαρή διαταραχή της οικονομίας ενός κράτους μέλους και διατηρεί τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα.

**Το μέτρο μπορεί να χορηγηθεί μόνο σε φερέγγυες τράπεζες.** Ο όρος της φερεγγυότητας πρέπει να αξιολογείται από την αρμόδια αρχή και πρέπει να πληρούται κατά τον χρόνο χορήγησης του μέτρου.

**Η Επιτροπή θεωρεί ότι η εξαίρεση του άρθρου 32 παράγραφος 4 στοιχείο δ) σημείο iii) της BRRD μπορεί να εφαρμοστεί κατά τη διάρκεια της κρίσης COVID-19.** Η εξαίρεση αυτή θα μπορούσε να εφαρμοστεί για τράπεζες που είναι οικονομικά βιώσιμες, αλλά ενδέχεται να επηρεαστούν από συμβάν συστημικής έκτασης, όπως είναι μια κρίση σε επίπεδο ΕΕ ή μια κρίση σε επίπεδο κράτους μέλους. Στόχος της διάταξης αυτής είναι να επιτραπεί στα κράτη μέλη να παρέχουν στα ιδρύματα προσωρινό κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας για την αντιμετώπιση σοβαρών δυσμενών συνθηκών, προκειμένου να τονωθεί η εμπιστοσύνη στον τραπεζικό τομέα και να ενισχυθεί η χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Στο προσωρινό της πλαίσιο για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό τη στήριξη της πραγματικής οικονομίας<sup>46</sup>, η Επιτροπή έχει ήδη αναγνωρίσει ότι η κρίση της νόσου COVID-19 συνιστά σοβαρή διαταραχή της οικονομίας που δύναται να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της τραπεζικής ανακοίνωσης του 2013<sup>47</sup>. Τα μέτρα που λαμβάνονται για την άρση αυτής της σοβαρής διαταραχής της οικονομίας είναι δυνατόν να εμπίπτουν στην εξαίρεση που προβλέπεται στην οδηγία BRRD.

**Το ποσό του μέτρου στήριξης πρέπει να καθορίζεται βάσει προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων ή ισοδύναμου ελέγχου.** Όπως προβλέπεται στο άρθρο 32 παράγραφος 4 στοιχείο δ) της BRRD, το μέτρο περιορίζεται σε φερέγγυα ιδρύματα και υπόκειται σε τελική έγκριση δυνάμει του πλαισίου της Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις, σύμφωνα με την καθιερωμένη πρακτική της Επιτροπής. Εναπόκειται στις αρχές που διενεργούν την προσομοίωση ακραίων καταστάσεων ή ισοδύναμο έλεγχο να καθορίσουν την εφαρμοστέα μεθοδολογία. Η περίοδος ισχύος της προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων ή ισοδύναμου ελέγχου είναι κατ' αρχήν 1 έτος. Κατά γενικό κανόνα, η Επιτροπή προτίθεται να βασιστεί στην υπόθεση ότι οι λογαριασμοί των ιδρυμάτων είναι ορθοί. Ωστόσο, μπορεί να ζητήσει περαιτέρω επαληθεύσεις από την αρμόδια αρχή, κατά περίπτωση, κατά τον χρόνο χορήγησης της κρατικής ενίσχυσης, προκειμένου να επιβεβαιωθεί η απουσία αφανών

<sup>46</sup> Ανακοίνωση της Επιτροπής – Προσωρινό πλαίσιο για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό να στηριχθεί η οικονομία κατά τη διάρκεια της τρέχουσας έξαρσης της νόσου COVID-19, ΕΕ C 91 I/01, και μεταγενέστερες τροποποιήσεις του.

<sup>47</sup> Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή, μετά την 1η Αυγούστου 2013, των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων στα μέτρα στήριξης των τραπεζών στο πλαίσιο της χρηματοπιστωτικής κρίσης, ΕΕ C 216 της 30.7.2013, σ. 1–15.

ζημιών που έχουν επέλθει ή είναι πιθανόν να επέλθουν (π.χ. σε σχέση με εσφαλμένες ταξινομήσεις ή με ανεπαρκείς προβλέψεις δανείων κατά την καταληκτική ημερομηνία της προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων)<sup>48</sup>. Όσον αφορά την Τραπεζική Ένωση, η ΕΚΤ ολοκλήρωσε ήδη ανάλυση τρωτότητας τον Ιούλιο του 2020. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης αυτής θα μπορούσαν να αποτελέσουν σημείο εκκίνησης για την αξιολόγηση των κεφαλαιακών ελλείψεων που οδηγούν σε μέτρα στήριξης, σύμφωνα με το άρθρο 32 παράγραφος 4 στοιχείο δ) σημείο iii) της BRRD<sup>49</sup>. Παρόμοιες εκτιμήσεις θα ισχύουν και για τις προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων, όπως οι ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων σε επίπεδο ΕΕ του 2021, ή οι ασκήσεις τις οποίες μπορούν να διενεργούν οι εθνικές αρμόδιες αρχές ή η ΕΚΤ σύμφωνα με την ίδια ή παρόμοια μεθοδολογία<sup>50</sup>.

**Από την άποψη των κρατικών ενισχύσεων, οι εγγυήσεις του Δημοσίου για ένα χαρτοφυλάκιο περιουσιακών στοιχείων στον ισολογισμό μιας τράπεζας, καθώς και οι μεταβιβάσεις ΜΕΔ σε υποστηριζόμενη από το Δημόσιο ΕΔΠΣ, θεωρούνται μέτρα για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία, τα οποία διέπονται από τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις προς τις τράπεζες<sup>51</sup>.** Ειδικότερα, η τιμή μεταβίβασης των ΜΕΔ, προκειμένου να είναι συμβατή με τους ισχύοντες κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, δεν μπορεί, κατά κανόνα, να υπερβαίνει την πραγματική οικονομική αξία, η οποία θα πρέπει να αντικατοπτρίζει την υποκείμενη μακροπρόθεσμη οικονομική αξία των περιουσιακών στοιχείων, με βάση τις υποκείμενες χρηματοροές και ευρύτερες χρονικές περιόδους<sup>52</sup>, που θα αξιολογούνται από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες.

**Η Επιτροπή θα εξετάσει κατά πόσον θα μπορούσε ενδεχομένως να χρησιμοποιηθεί μια απλουστευμένη προσέγγιση για τον προσδιορισμό της πραγματικής οικονομικής αξίας.** Κατά την εξέταση αυτή θα λαμβάνεται υπόψη η ενίσχυση των κεφαλαιακών απαιτήσεων και των απαιτήσεων απορρόφησης ζημιών, τα λογιστικά πρότυπα που εφαρμόζονται από τις τράπεζες και η αξιολόγηση, από τις εποπτικές αρχές, της πολιτικής τους για τις προβλέψεις.

## 6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

**Ανάλογα με τη μορφή και την ταχύτητα της οικονομικής ανάκαμψης και τη σταδιακή κατάργηση των μέτρων στήριξης των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών, η ποιότητα των περιουσιακών στοιχείων των τραπεζών —και, συνακόλουθα, η δανειοδοτική τους**

<sup>48</sup> Δεν θα απαιτείται αφαίρεση για τις ζημιές που καταλογίζονται μεταξύ της καταληκτικής ημερομηνίας του ισοδύναμου ελέγχου και της ημερομηνίας του μέτρου, εάν μπορεί ευλόγως να συναχθεί ότι οι λογαριασμοί είναι ορθοί και ότι δεν υπάρχουν αφανείς, πιθανές ή επελθούσες ζημιές, ότι το ίδρυμα είναι φερέγγυο και εάν ευλόγως εικάζεται ότι οι πιθανές ή οι επελθούσες ζημιές έχουν απορροφηθεί πλήρως με ιδιωτικά μέσα, χωρίς να παραβιάζεται το όριο φερεγγυότητας. Παρά ταύτα, εάν η αρμόδια αρχή εντοπίσει αφανείς, πιθανές ή επελθούσες, ζημιές, λόγω εσφαλμένων ταξινομήσεων ή ανεπαρκών προβλέψεων κατά την καταληκτική ημερομηνία της προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων ή του ισοδύναμου ελέγχου, οι ζημιές αυτές θα πρέπει να αφαιρούνται από το ποσό της προληπτικής ανακεφαλαιοποίησης.

<sup>49</sup> Η ανάλυση τρωτότητας δεν ισοδυναμεί με προσομοίωση ακραίων καταστάσεων ή έλεγχο ποιότητας των στοιχείων του ενεργητικού (AQR), αλλά θα μπορούσε να θεωρηθεί ισοδύναμος έλεγχος.

<sup>50</sup> Κάθε νέα προσομοίωση ακραίων καταστάσεων ή ισοδύναμος έλεγχος θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη, για τους σκοπούς του καθορισμού των σεναρίων, τις συνθήκες που επικρατούν κατά τον χρόνο διεξαγωγής της.

<sup>51</sup> Όπως προβλέπεται στην ανακοίνωση για τα απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία (IAC): Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την αντιμετώπιση των απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων στον κοινοτικό τραπεζικό τομέα, ΕΕ C 72 της 26.3.2009, σ. 1-22.

<sup>52</sup> Βλ. παράγραφο 40 της IAC.

**ικανότητα— ενδέχεται να επιδεινωθεί λόγω της κρίσης της νόσου COVID-19.** Η ιστορία μάς έχει δείξει ότι είναι καλύτερο να επιληφθούμε των ΜΕΔ σε πρώιμο στάδιο και με αποφασιστική δράση, διασφαλίζοντας παράλληλα ισχυρή προστασία των καταναλωτών, ώστε να μπορέσει ο τραπεζικός τομέας να διαδραματίσει τον ρόλο που του αναλογεί στη στήριξη της οικονομικής ανάκαμψης.

**Με βάση τα μέτρα που παρουσίασε το Συμβούλιο το 2017, απαιτούνται περαιτέρω διαρθρωτικά μέτρα για την αντιμετώπιση πιθανής συσσώρευσης ΜΕΔ μεσοπρόθεσμα.** Η παρούσα ανακοίνωση παρουσιάζει μια στρατηγική σε επίπεδο ΕΕ, ώστε να προβλεφθεί η μελλοντική συσσώρευση ΜΕΔ στους ισολογισμούς των τραπεζών, και να διασφαλιστεί παράλληλα υψηλός βαθμός προστασίας των καταναλωτών. Η στρατηγική επικεντρώνεται στη μείωση των κινδύνων (με την έγκαιρη αντιμετώπιση των ΜΕΔ, αποφεύγοντας έτσι την ενδεχόμενη εκ νέου συσσώρευση ΜΕΔ στους ισολογισμούς των τραπεζών στο μέλλον) και, ως εκ τούτου, στη διασφάλιση ότι οι τράπεζες είναι σε θέση να στηρίξουν την οικονομική ανάκαμψη. Η νέα αυτή προσέγγιση βασίζεται στις δράσεις που εγκρίθηκαν από τους υπουργούς Οικονομικών το 2017, ολοκληρώνοντας ορισμένα από τα στοιχεία που δεν έχουν ακόμη υλοποιηθεί. Θα χρησιμοποιήσει τις δράσεις αυτές ως βάση για περαιτέρω μέτρα. Όλα αυτά θα έχουν συμπληρωματικό χαρακτήρα και θα έχουν μεγαλύτερο αντίκτυπο όταν υλοποιούνται από κοινού.

**Η Επιτροπή είναι έτοιμη να παράσχει στήριξη στα κράτη μέλη, με το Μέσο Τεχνικής Υποστήριξης,** μεταξύ άλλων, στους ακόλουθους τομείς: i) ανάπτυξη εθνικών στρατηγικών ΜΕΔ· ii) ενίσχυση της ικανότητας των εποπτικών αρχών να αντιμετωπίζουν τα αυξανόμενα επίπεδα ΜΕΔ· iii) σύσταση εθνικών ΕΔΠΣ, σύμφωνα με το σχέδιο στρατηγικής για τις ΕΔΠΣ και βέλτιστες πρακτικές· iv) ανάπτυξη και βελτίωση της δομής διαχείρισης εποπτικών δεδομένων και επιδίωξη καινοτομίας στον τομέα της εποπτικής τεχνολογίας· και v) ενίσχυση των πλαισίων που διέπουν την είσπραξη οφειλών, την αφερεγγυότητα και την αναδιάρθρωση χρέους.

**Η Επιτροπή καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι η στρατηγική για την αντιμετώπιση των ΜΕΔ εφαρμόζεται συντονισμένα σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο.** Ζητεί την ταχεία έγκριση των μέτρων που έχουν ήδη προταθεί. Σε αυτά περιλαμβάνεται η πρόταση οδηγίας για τους διαχειριστές πιστώσεων, τους αγοραστές πιστώσεων και την ανάκτηση εξασφαλίσεων. Η Επιτροπή ζητεί επίσης εποικοδομητική στήριξη κατά την εφαρμογή των μέτρων που περιγράφονται στην παρούσα ανακοίνωση, καθώς και προορατική προσέγγιση από τα κράτη μέλη για την αντιμετώπιση τυχόν ελλείψεων στα εθνικά πλαίσια. Τούτο θα βοηθούσε τις τράπεζες να προετοιμαστούν για την αποτελεσματικότερη δυνατή διαχείριση της πιθανής αύξησης των ΜΕΔ.

**Ενώσω λαμβάνονται μέτρα διαρθρωτικής πολιτικής για την οικονομία στο σύνολό της, τα ενωσιακά πλαίσια διαχείρισης τραπεζικών κρίσεων και κρατικών ενισχύσεων διαθέτουν τα εργαλεία για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων δυσκολιών που ενδέχεται να ανακύψουν στον τραπεζικό τομέα λόγω της νόσου COVID-19.** Ειδικότερα, μπορούν να εφαρμοστούν προληπτικά μέτρα ανακεφαλαιοποίησης, ώστε οι βιώσιμες τράπεζες να ανταποκριθούν στις πιθανές επιπτώσεις της νόσου COVID-19 και να μπορέσει ο τραπεζικός τομέας να συνεχίσει να αποτελεί μέρος της λύσης όσον αφορά την κρίση.